www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 18-го мая 1918. Ч. 59. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, May 18, 1918. No. 59.

ПРАВИТЕЛЬСТВО УКРАЇНИ ПРОГОЛОШУЄ СВОЮ ПРОГРАМУ.

„Свобідна, независима і сильна Україна" має бути кличем нового правительства.

Ґен. Рогоза іменований міністром війни в новім українськім кабінеті.

Протинімецький настрій на Україні. — Воєнний стан в Одесі, Полтаві і Катеринославі.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

„СВОБІДНА, НЕЗАВИСИМА І СИЛЬНА УКРАЇНА" — КЛИЧ НОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Перечить вістям, неначе би воно мало служити інтересам дідичів.

АМСТЕРДАМ, 15. мая. **Нове українське правительство заявило у своїй програмі**, як се доносить телеграми з Києва, що його цілию є утворити СВОБІДНУ, НЕЗАВИСИМУ І СИЛЬНУ УКРАЇНУ.

Головною задачею нового українського правительства, про яке сказано, що воно є тимчасове, є привернути лад і завідувати державними справами аж до часу скликання парляменту.

Українське правительство заповідає, що видасть строгі зарядження проти аґітаторів. Воно заперечує дальше, неначе би воно служило інтересам великих дідичів, а не дбало про інтереси селян.

„УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА" — ТЕПЕРІШНА УРЯДОВА НАЗВА УКРАЇНИ.

АМСТЕРДАМ, 14. мая. — **УРЯДОВА НАЗВА УКРАЇНИ Є ТЕПЕР „УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА" ЗАМІСЦЬ „УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕПУБЛИКА"**, як се доносять вісти, які надійшли з України від кореспондента „Берлінер Таґеблят".

ГЕН. РОГОЗА УКРАЇНСЬКИМ МІНІСТРОМ ВІЙНИ.

АМСТЕРДАМ, 16. мая. — Вісти з Києва доносять, **що ген. Рогоза іменований міністром війни в українськім кабінеті.**

ВОЄННИЙ СТАН В ОДЕСІ, ПОЛТАВІ І КАТЕРИНОСЛАВІ.

Инші вісти подають, що на Україні панує спокій.

АМСТЕРДАМ, 14. мая. — Берлінська часопись „Фосіше Цайтунґ" доносить, що **в українських містах, в Одесі, Полтаві і Катеринославі, проголошено воєнний стан, коли замічено сильну аґітацію, яка загрожувала ладови.**

Також „Франкфуртер Цайтунґ" доносить в телеґрамі з 13. мая, **що у висше згаданих містах прийшло до поважних заворушень.**

З другої знова сторони урядова аґенція пресового Бюра Вольфа подає довгий опис, **в якім представляє приязні відносини між новим українським правительством а наїзниками, та доносить, що на Україні панує спокій.**

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА ОСТРО КРИТИКУЄ ПОСТУПОВАНЄ НІМЕЧЧИНИ.

До поважних заворушень мало прийти в Миколаєві.

ЛОНДОН, 16. мая. — **Протинімецька аґітація на Україні** триває без перестанку дальше, як се доносить віденська телеґрама до берлінського „Льокаль Анцайґер".

Українська преса остро критикує поступоване Німеччини і обжаловує її, що вона уживає російських воєнних кораблів у Севастополю, аби забрати уголь і українські торговельні кораблі.

Як доносять, Німці мали заложити мінами Єнікальський пролив, замикаючи отсим Азовське море.

До поважних заворушень прийшло в Миколаєві, де Німці розвязали міську раду.

Поділ України на сфери впливів.

ВАШІНҐТОН, 15. мая. — Після дипльоматичних телеґрам, які нині тут одержано, **Німеччина і Австрія почали вже поміж себе ділити Україну на сфери (полоси) впливів.**

Телеґрама з Москви, яка покликується ся на вісти, одержані з Києва, доносить, що до німецької полоси впливів буде належати більша частина долини Дніпра, а до австрійської решта долини Дніпра і долина ріки Буга.

Україна здержує вивіз до Румунії.

АМСТЕРДАМ, 16. мая. — Українське правительство, як се доносять вісти з Києва, заборонило вивозити з краю сирі матеріяли, готові вироби металеві і гуму. Вивіз всяких товарів з України до Румунії і Бесарабії є заборонений з причини, що Бесарабію прилучено до Румунії, а її політичні та економічні відносини не є ще полагоджені".

ЗДАЧА ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ.

Кораблі мають перейти на власність української держави.

АМСТЕРДАМ, 14. мая. — Окремий відпоручник часописи „Берлінер Таґеблят" на Україні, Леонард Адельт, подає у телеґрамі, датованій в Одесі дня 12. мая, слідуючі подробиці про здачу російської чорноморської фльоти в Севастополю:

„Коли Німці війшли до Севастополя, екзекутивний комітет моряків зложив заяву, що віддає фльоту до диспозиції Української Народної Републики.

„Опісля показало ся, що маґазини угля були порожні та що більшість кораблів була так занедбана, що заледви один **дреднот „Волга" і два кружляки, „Память" і „Меркурій", були спосібні до дальшої служби.**

„Решта фльоти складала ся з **дредноту „Ростислава", кружляка „Патьомкіна" і значного числа торпедовців та підводних лодок. Оборонну фльотилю моторових лодок зловлено ще підчас занятя Одеси, як також кілька нових воєнних кораблів, які находили ся в корабельних варстатах. Між тими були: один дреднот (23.000 тон) з кляси 1911, два панцирні кружляки по 7.600 тон і два звичайні кружляки.**

„В Севастополю большевики розстріляли 45 визначнійших осіб, між тими адміралів Сахса і Львова, чотирох капітанів і двох полковників. Большевики зажадали були від міста Одеси 20 міліонів рублів, а від Севастополя 10 міліонів рублів. Загальному мордованю визначних мешканців в обох тих містах запобігло вчасне прибуте німецьких військ".

Телеґрама з Лондону з 12. мая доносила, що не всі кораблі чорноморської фльоти піддали ся після здобутя Севастополя. Значна часть фльоти утікла і находить ся тепер в Новоросійську, пристани чорноморської области. Російський посол в Берлінї заявив був, що сі кораблі не будуть більше робити нападів.

Німці зажадали здачі цілої фльоти.

АМСТЕРДАМ, 15. мая. — Телеґрама Райтера доносить, що **Росия згодила ся на жадане Німеччини, яка поставила була домагане, щоби всі кораблі російської чорноморської фльоти повернули до Севастополя, де мають бути розоружені. Росія поставила однак услівє, що лише тоді згодить ся на се домагане, коли центральні держави і Туреччина опорожнять Севастополь.**

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ПРИЧИНИ ОПІЗНЕНЯ НОВОГО НІМЕЦЬКОГО НАСТУПУ.

Німці мали зажадати від Австрії 500.000 війска до Франції або розпочати наступу проти Італії.

ВАШІНҐТОН, 15. мая. — **Довге опізнене Німців щодо відновленя наступу у Франції викликує в кругах воєнних знавців підозріне, що позаду неприятельського фронту не все є в порядку.**

Отсе вже два місяці доходить від часу, коли Німці розпочали наступ, а послідна перерва триває вже три тижні. Коли би не заходила потреба якихось основних змін, то певно Гінденбурґ не давав би алянтам нагоди скріпити боєвий фронт.

Одна телеґрама з Лондону доносить, що одержано з достовірного жерела вістку, **що німецький цісар зажадав від Австрії або 500.000 війска на поміч німецькій армії у Франції або розпочати наступу проти Італії.**

У всіх донесених про причини застою можна стрінути ріжні суперечности. Після переконаня американських офіцирів причиною проволоки німецького наступу є нерішучість німецького генерального штабу, на котрім фронті наступ розпочати.

Австрія не може ослаблювати своїх сил на італійськім фронті. Особлене сього фронту, а в додатку до сього внутрішні неспокої, могли би легко принести Австрії катастрофу. З другої знова сторони Німці не мають гадки пособляти австрійським намірам супроти Італії.

Гінденбурґ має без сумніву точні інформациї щодо зростаючої сили американської армії у Франції. Ся справа мусіла, як догадують ся тутешні військові знавці, також викликати сильний заколот в плянах німецького штабу.

Німецькі далекострільні гармати в направі.

ЖЕНЕВА, 16. мая. — Дві німецькі далекострільні гармати, які бомбардували Париж, привезено до фабрики Крупа до направи, як се доносить одна часопись з Констанції.

Гармати такої величини, пише часопись, не можуть стріляти неограничено довго без часової направи.

У деяких військових кругах знова здогади, що сі гармати по відбутій пробі находять ся вже в дорозі на бельгійський фронт. Німці надіють ся в новім наступі занятя Кале, а тоді далекострільні гармати будуть уставлені до бомбардованя Лондону.

СОЮЗ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ І АВСТРО-УГОРЩИНОЮ ВІДНОВЛЕНО НА 25 ЛІТ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

На конференциї в головній кватирі назначено 4 нових панучих.

АМСТЕРДАМ, 15. мая. — Віденські часописи витають радісно вістку, що на конференциї цісарів в головній німецькій кватирі порішено поглубити союз між, обома центральними державами.

Після донесеня віденської часописи „Наесте Нахріхтен" **новий союз між Німеччиною і Австро-Угорщиною відновлено на протяг 25 літ. Він обіймає договір військовий і містить в собі також дуже тісні зносини економічні і цлові.**

Вісти з Копенгаґен доносять, **що на сій конференциї вибрано пануючих для Литви, Польщі, Естонії і Курляндії.**

Австрійське розвязане польського питаня.

АМСТЕРДАМ, 16. мая. — Вісти з достовірних жерел німецьких доносять, що на останній конференциї у головній німецькій кватирі порішено отсі дві справи:

1. Австрія згодила ся розпочати наступ проти Італії.

2. Польська справа буде полагоджена в користь Австро-Угорщини.

Австрійський архикнязь має засісти на польськім престолі.

ЖЕНЕВА, 16. мая. — З Відня доносять про заручини австрійського архикнязя Карла Альберта з Надією, дочкою болгарського короля Фердинанда. Як ходить чутка, ся пара має засісти на королівськім престолі в Польщі.

В Росії:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

МОЖЛИВІСТЬ НОВОЇ ВІЙНИ НІМЕЧЧИНИ З РОСІЄЮ.

Москалі нагромаджують в Донщині великі війска.

АМСТЕРДАМ, 15. мая. — Як доносять німецькі часописи, **Москалі стягають до Донщини великі війска, щоби ставити опір військам німецьким.**

Відносини є напружені і не є виключене, що Німеччина при найблизшій нагоді вибодість поновно війну Росії.

(Московська телеґрама з 10. мая подала вістку, що московські війска відзискали Ростів над Доном, найбільше місто в донській области. Німецькі війска, які через один день мали місто у своїм посіданю, уступають назад, як се доносить згадана телеґрама. Однак урядового потвердженя сеї вісти доси не було).

Німеччина приобіцяла здержати наступ.

ВАШІНҐТОН, 16. мая. — Московська телеґрама, яку одержано нині в департаменті заграничних справ, доносить, що **Німеччина дала запевнене саветському правительству, що німецькі війска не будуть дальше продовжати свого наступу в ґлиб російської території.**

Керенський в дорозі до Америки.

НЮ ЙОРК, 16. мая. — Соціялістична партія в Ню Йорку одержала вчера вістку, що **бувший російський премієр, Керенський, вже правдоподібно в понеділок прибуде на шведськім кораблі до нюйорської пристани.**

Після одержаних інформаций, Керенський приїзджає з наміром розпочати при помочи Злучених Держав протиреволюційний рух в Росії. Великі фонди призначено на переведене протиреволюції і поваленє правительства большевиків. Треба надіяти ся також інтервенциї Японії на Сибіри. Головною задачею Керенського буде позискати американських капіталістів для сеї справи.

ДЕЗОРҐАНІЗАЦІЯ ЗЕЛІЗНИЧОГО РУХУ В РОСІЇ.

Україна здержала 4.000 льокомотив і 60.000 возів.

СТОКГОЛЬМ, 15. мая. — Російська часопись „Рєч", орган проф. Мілюкова, яка тепер носить назву „Наш Вєк", доносить, **що на російських зелізницях панує неймовірний хаос.**

До сього чимало причинив ся неład, який панував підчас опорожнювання Москалями України, які відси вивозили все, що лише дало ся. Великі перехресні стації у нутрі краю є затарасовані возами. На одній стації примірем находить ся аж 25.000 возів, між тими 5.000 заладованих, а 4.000 безжучтоних.

Дасть ся дуже відчувати брак льокомотив. Число попсованих льокомотив доходить до 60%. **На Україні остало 4.000 льокомотив і 60.000 зелізничих вагонів.**

(Продовжене на стор. 2-гій).

Ген. Корнілов і ген. Дутов разом.

АМСТЕРДАМ, 14. мая. — Німецький кореспондент „Берлінер Таґеблят-у" доносить, що ген. Корнілов прибув до Оренбурґа, де получив ся з військами отамана оренбурських козаків, ген. Дутова.

Телеґрама подає дальше, що сила армії ген. Корнілова виносить около 22.000 козаків, але се число щодня зміняє ся, бо козаки, подібно як большевики, приходять і відходять, коли їм подобаєть ся.

Ген. Семенов бере верх над большевиками.

ХАРБІН (Манджурія), 11. мая. — Війска ген. Семенова заняли зелізничу стацію Карімская.

Військові зелізничі інжинїри прибули сейчас на місце, щоби взяти ся до направи зелізничого шляху, який декуди знищили уступаючі большевицькі війска.

В деяких околицях на Сибіри люди вмирають з голоду з причини браку способу довести средства поживи.

В АНҐЛІЇ:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Анґлійська партія праці проектує 5 парляментів.

ЛОНДОН, 13. мая. — Представник партії праці, Джордж М. Барнс, член воєнного кабінету, предложив плян федеральної автономії, після котрого анґлійські острови мали би 5 окремих парляментів, між тими один королівський парляментів для цілого королівства.

Барнс проектує утворене окремих парляментів: в Анґлії, Ірляндії, Шкотії і Валії. Відношене тих провінций до центрального правительства мало би бути подібне, як відношене між стейтами з правительством федеральним у Злучених Державах.

В Румунії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Бесарабія має бути злучена з Румунією.

АМСТЕРДАМ, 16. мая. — Урядова часопись в Ясах з дня 14. мая оголосила розказ в справі демобілізациї румунської армії.

Александер Марґільоман, румунський премієр, заявив в розмові з представником одної румунської часописи, **що Бесарабія з виїмкою незначного вирізнаня границі на півночи буде злучена з Румунією.**

На Кавказі.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Мирові переговори між Кавказом і Туреччиною.

МОСКВА, 14. мая. — Турецьке правительство повідомило большевицького міністра заграничних справ, Чічеріна, що кавказьке правительство предложило розпочате мирових переговорів.

Туреччина, дбаючи в порозумінню з Німеччиною, повідомила кавказьке правительство, щоби вислало своїх мирових делеґатів до міста Батум.

ПОЗІР ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ".

Сим повідомляємо ПП. передплатників і читачів „Свободи", що в нашій книгарни можете набути слідуючі НОВІ КНИЖКИ:

КОБЗАР Т. ШЕВЧЕНКА ч. І. ціна $1.50

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, написав М. Грушевський, професор української історії на львівськім університеті. Ч. І. Ціна ... $1.50

Пишіть на адресу: 56

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$2.00	на рік	$2.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і на границі:	
1 year	$2.50	на рік	$2.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25

Single copy 3 cents. Поодиноке число 3 центи.

За зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі мoні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висилаю замовлення належить долучити мoні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

Зміна правління на Україні.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Перше революційне правління на Україні творила Українська Центральна Рада, виборне представництво головно споміж селянства, робітництва і війска України. В короткім часї воно покликало до співучасти в правлінню Україною — перше українське правительство. У. Ц. Рада була тимчасовим парляментом Україні, а правительство було його виконуючим чинником.

Про У. Ц. Раду можна сказати, що вона була дійсно народною і демократичною орґанізацією, бо були в ній заступлені всї дійсно народні верстви української нації, а навіть і усїх національних меньшостий на Україні.

Українська демократія доказала була того, чого не могли доказати демократії инших народів давної російської імперії, серед яких головно клясові спори убивали змогу всякої спільної акції революційної демократії.

Тесаме можна сказати і про українське міністерство. У. Ц. Рада старалась, аби і її міністерство відповідало по змозї її складови. Длятого перші два міністерства були коаліційні, значить містили в собі представників головних груп У. Ц. Ради. Ті міністерства у своїй політицї ішли разом з У. Ц. Радою. Засадою їх політики було утворене російської федеральної спілки републик. Аби сю засаду перевести в дїло, українське правительство, разом з У. Ц. Радою, передївсїм зачинало акцію від України. Наперед творено орґанізацію України яко одної з републик федеральної Росії. Скликано українські установчі збори, які мали довершити се дїло на Україні, і здавало ся, справа пійде легко по сїй лінії в цїлій давній Росії.

* * *

Але тимчасом вибух переворот в Московщині. Демократія там впала, а з нею впала ідея установчих зборів Росії і перетворення її в федеральну спілку републик. Прийшла натомісць в Московщині до власти так звана „диктатура пролетаріяту", а на дїлі диктатура горстки загорільців і її темних приклонників. Вона дала Московщині те, що вона стратила підчас революції. — себто самовладство. Се було — і є — самовладство ґрупки людий над цїлим народом, а ріжнить ся воно від царського о стільки, що тільки инша ґрупа прийшла до власти, ґрупа, яка уживає тихсамих способів правління, що й царська ґрупа було уживала, але позатим ще обіцює народови несотворені річи, яких не дає і не дасть. Розумість ся, та ґрупа людий, що має в своїх руках так звану „диктатуру пролетаріяту", заслонивши ідею установчих зборів і федеральної спілки републик Росії — брала ся завести свою „диктатуру пролетаріяту" на всїх землях давної російської держави, а передївсїм на Україні, де запанував був дійсний демократизм, так небезпечний для загорілого большевицтва.

Як звісно, „директуру пролетаріяту" большевицтво завело в Московщині при помочи гармат і машинових карабінів. Тесаме хотїло воно повторити і на Україні і своїм злочинним замахом на народоправство на Україні воно пхнуло на силу українську революційну демократію до зміни політики.

* * *

По большевицькім замаху У. Ц. Рада і її правительство переконали ся, що годі на силу змусити большевицьку Московщину до повороту до дійсного демократизму і до спільної акції з демократіями инших народів на території давної Росії.

І тоді настала перша зміна в правлїню на Україні.

В У. Ц. Радї (при кінци минулого року) взяв верх клич самостійницький. Видано 4-тий універзал, яким Україну проголошено самостійною републикою, котра зірвала передївсїм усякі зносини з Московщиною.

До власти на Україні прийшли приклонники самостійної України — українські соціялісти-революціонери, які ідеєм української народної републики заключили мир з осередними державами, а проголосивши їх „приязними" державами, запросили їх ще й на поміч проти наїзників з большевицької Московщини.

* * *

Однак на проголошеню самостійної України і заключенню мира скінчила ся дїяльність правительства українських соціялістів революціонерів, а з ним і У. Ц. Ради, котра сю власть признала і підпирала.

Повалила і українське правительство і У. Ц. Раду власне одна з „приязних" держав, запрошених проти московських наїзників, — а саме Німеччина. Вона своєю військовою силою перевела насильно зміну правлїня

Хто Німеччині пійшов на руку серед українського загалу, годі покищо нині докладно прослїдити. Були вістки, що державного замаху доконала німецька війска і що при помочи великих земельних власників і їх представника Павла Скоропадського, що проголосив себе гетьманом України. Однак инші вісти говорять, що за сим заявились усї селянські делеґати У. Ц. Ради, котрі покинули У. Ц. Раду і зробили свою нараду, на якій заявились за привернением приватної власности та проголосили Павла Скоропадського гетьманом.

Колиб се було правдою, то виходилоб, що У. Ц. Рада розбилась між иншим ізза 4-го маніфесту, який скасував загалом приватну земельну власність на Україні, та що се Німцям помогло до державного замаху на українській народній републицї. Отже за розстрій в У. Ц. Радї винна була би та її частина, котра перла до реформ, противних суспільному житю українського народу.

Німецька війска власть використала той розстрій для замаху, який одначе має ще дальше ідучі пляни Німеччини.

Тепер на Україні нове правлїнє. Править гетьман під німецькою командою і його міністерство, зложене з представників „угодових" українських елементів.

Народоправство на якийсь час здавлене на Україні, може вчасти виною партійної загорілости українських соціялістів у реформах, але головно через державний замах німецької військової сили.

Однак народоправство на Україні не пропало. Коли демократичні елементи зрозуміють як слїд потреби народу і пійдуть їм на зустріч — народоправство знова вернеть ся.

В критичний момент.

(Надіслана статя).

І знова зависло чорне марево гнету і неволї над рідною Україною. Тяжка, зелїзна рука німецького деспота рве кровавo здобуту та дорого окуплену Волю України. „Дранг нах Остен" показуєть ся в цїлій своїй наготї. Берестейська умова лежить у болоті, так як колись Переяславський. Новий тиран рве на части українську землю для себе і для наших люблених братів Ляхів. Від українського мужика крадуть останний кусок хлїба, від уст голодним дїтям відривають. А ту земленьку Божу, на якій хлоп український віками гарував, та годував її своїм потом, віддають назад панам, шляхті, вельможам, потомкам клятих Потоцких, Конецпольских, Каньовских і прочому собачому насїню. А мужикови, правнукови гайдамаків поставили шибеницю, перед очима простягнули багнет, в серце справили олово.

В тюрму запроторили демократичне правительство України, під ноги кинули батька Грушевського та соромом вкрили його стару голову. І правлїнє дали в руки панам, Ляхам і Москалям, і нікчемним рабам, юродивим синам України.

А далї що буде? — Як вдасть ся, то всемилостивійше зволять посадити в золотоверхім Києві якесь Величество, зволять Україну Швабами і будуть учити нещасний люд зелїзом і нагайками, і будуть вивозити до німецьких шахт, будуть сїяти ту питому гермаську „культуру".

А Ти, брате мій, український іміґранте, чи будеш говорити про воскресенє України?

Розбида ся в кусні наша гордість, розвіялась наша радість, а наші віками лелїяні мрії рознесли ся сьвітами, наче пірє на вітрі.

Не було з чого радїти. Бо кругом неправда і неволя. Бо кругом вороги. Бо чужа ласка, чи московська чи ляцька чи німецька, не гріє. Окружили Тебе, Україно, зі всїх боків безсердечні злодії, які видерли би всяке добро, щоби воно навіть під гадиною лежало. А Петроград і Варшава і Берлїн і Відень, се все розбійники, се все палії, кровопийці, дикі звірі, кровожадні гієни. Що одни, то гірший, лютійший від другого. Чи то „рабочіе масы", що правлять про „самоопределенїе" та про права пролетаріяту, а на українську землю йдуть з огнем і руїною, чи то браця шляхта, що говорить про „єдность, рувность і братерство", а в гнилім серци криє мрії про ляцьке плюнаванє „од моржа до моржа", чи то німецький кайзер, що признає Україну независимою державою, а опісля топче Берестейську угоду, рабує український нарід, жене в тюрму українське правительство, віддає Холмщину Ляхам, а хлопську землю віддічам, чи то австрійський ясний цїсар, що в білий день рабує вірних „Тирольців Сходу", за їхню вірність вкриває галицьку Україну лїсом шибениць, а синами повішених мужиків боронить цїсарську корону — се всї вороги України, вороги українського люду, вороги українського хлопа.

І доки ті вороги сильні, доти український нарід не зможе випустити зброї з рук.

А ми, братя українські іміґранти, що ми робимо для України? Ми співаємо „Вже воскресла Україна". Чи дійсно воскресла? Чи ми лишень обдурюємо себе? Здаєть ся, так.

То хиба нам опустити до долу руки і чекати, що Бог дасть, або в розпуцї ожидати послїдного віддиху України? Ні! Сто разів ні! Надія для нас ще жиє і буде жити. Коли Україна не пропала в царськім ярмі, то й тепер не загине. Ще жиє між українським народом традиція давної слави, козачини і гайдамаччини. І будуть нові Гонти і нові Залїзняки. Народний гнів, народна пімста розметуть ворога мов полову. Коли треба буде вирізати ворогів до ноги, то ще є досить здорових рук на Україні. За зраду, за розбій, за насильство, ворог стократно заплатить. Велике досить Чорне море, щоби помістити в нім ріки щвабської крови. Досить на Україні сухих верб, аби вивішати ціле погане швабське племя. Навіть для Його Величества Імператора Германії знайдеть ся осика.

Нарід, що раз скоштував Волї, не спочине, доки її не здобуде на все.

Цїлий сьвіт стоїть проти кайзера. Чи можна припустити, що цїлий сьвіт не зможе повалити німецького імперіялізму?

В цїлім сьвітї стремлїнє до демократизму. І сей демократизм мусить звалити до долу зелїзне, деспотичне самодержавє.

Справа України, се справа демократії. Справа України не пропаде.

Але се ще не причина, щоби ми спали.

Бо ми, братя українські іміґранти, ми спимо. Ми заспіваємо „Ще не вмерла", або „Вже воскресла" і задоволені ідемо знов спати. Або тратимо енерґію на пусті спори, від яких ані народови, ані нам ні тепло, ні зимно. А нам здаєть ся, що ми робимо страх велику народну роботу. А та робота „і торби січки не варта".

Але другі не сплять. Не сплять Жиди, не сплять Поляки, не сплять Фінляндці, анї Італїйці, анї Бельґійці, анї Литвини. Вони працюють. Вони єднають ся. Вони старають ся викорінити мізерні партійні межиусобицї. Вони збирають ся на віча і мудро радять над добром свого народу. Вони складають гроші для рідного краю. Вони орґанізують полки добровольців, аби йшли бороти ся за справу свого народу. Вони учать ся. І своїх дїтий учать. І чужинців навчають про свій нарід і його стремлїня.

А ми?

Кілька одиниць працює. Зроблять яку роботу, чи то межи своїми чи між чужими, то в нас зараз знайдеть ся пів копи критиків. Критикує, куди попаде. Щоби хоч палець був приложив до роботи, щоби хоч зломаного цента був дав на журнал про Україну, але кричати — гол, гол — за десятьох буде. І се називаєть ся народна, патріотична робота.

А де єдність? А де мудрі віча? А де прямоване до викорінення межиусобиць? А де праця для рідного краю?

А над Україною висить гроза нової неволї.

Ми співаємо „Ще не вмерла" і „Вже воскресла" і сваримо ся і критикуємо і спимо твердим рутенським сном.

А кругом нас жиє і праця. Докиж будемо спати?

Протестуймо проти злочину!

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Рідний край переживає важку хвилю. Мілїтарна рука тевтонського імперіялізму стиснула йому горло. Німеччина виконала замах на самостійність України, а український нарід не має тепер спромоги закласти свій торжественний протест проти насильства тої держави, яка своїм поведенем виказала, що в нї мировий договір є ничим иншим, лише кусником звичайного паперу.

Проти сього насильства треба протестувати. Треба сказати сьвітови, що і ми, закордонні Українцї, відчуваємо ту кривду, яку Німеччина нанесла українському народови, злочинно розганяючи парлямент України, Українську Центральну Раду, вибрану представниками всїх верств українського народу.

Можливо, що наш протест не змінить стану річи, але всеж таки він знайде свій відголос у політичних кругах культурних держав Америки й Европи. Сим ми вискажемо своє обурене німецькій політицї супроти нашого рідного краю, а рівночасно заманіфестуємо свою льояльність демократії.

Отже протестуймо! Протестуймо так, як рік тому протестували проти відділеня і прилученя східної Галичини до Польщі.

Нашому народови на Україні і в Австрії замкнено уста. Він не може протестувати проти сього злочину, бо тим він безпосередно стрінув би ся з німецьким гвером і австрійською шибеницею.

Лише ми одинокі, ми українські іміґранти в Злучених Державах і Канадї, маємо змогу протестувати проти злочину центральних держав. Коли ми рідні дїти України, коли ми не забули, що вона нас кормила і пестила, то протестуймо проти німецького насильства над нею.

Протестуймо! Наш голос почують!

Корнило Ганецький.

Христос воскрес!

Голос луна: Воскрес Христос!
Серед плачу, радісних сльоз:
Легонький усьміх на устах,
А сльози втїхи у очах.
Голос луна: Воскрес Христос!
І Україна серед сльоз.
Ходім у степ, там серед піль,
Де наше серце стисне біль:
Тамки лежить наша рідня,
А їм могила — вітчина;
—За волю краю тут лежать,
Христос Воскрес! їм заспівать.
Співаймо днесь: Воскрес Христос!
Гай зеленїє й верболоз;
Цьвіти ростуть по всїх полях,
Цвите дерево по садах,
Ниви зелені, цвите боз,
Нинї весна: Воскрес Христос!

Онуфрій Івах.

Нова зоря.

Вставай, зневолений, мучений народе!
Ломи важкі мури неволї, тюрем,
Диви ся: палають огнем небозводи,
Нова зоря сходить над нашим краєм.
Нова зоря сходить, буди ся, народе,
І очи імлою вкриті отвори;
Диви ся: вздадуть гнилії колоди
Й мостять тобі нинї нові шляхи.
Вставай же, буди ся, спіши ся що змога
На поклик анґельських, воскресних пісень,
Іди привитати Неньку дорогую,
Бо нинї зачав ся воскресний твій день.
Пійшли вже відважно рядами до бою,
Ті бідні — недолї, журб, горя сини,
Боротись за волю... Їм Бог помагає!
З-кайдан увільнились брати,
Зоря так сяє! Спів гучно лунає!
Клич сильний обнови несеть ся в сьвіти;
Однак неодин з нас ще й нинї не бачить,
Хоть чує, не знає куди йому йти.
О, ясная зоре, сьвіти нам без впину,
І героїв наших скріпи у їх вірі,
Нехай твоє сьвітло нам ясно зоріє
З сим днем Воскресіня, Волї і Надії!

Іван Новосад.

В Росії.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

Засоби опалових матеріялів вичерпані. З причини пануючих відносин є річею неможливою дістати уголь з донецького басейну, підчас коли копальнї уґля на Урали продукують заледви сему часть тої скількости уґля, що перед війною. Зелїзниці зуживали серед нормальних обставин 9 біліонів фунтів нафти річно. До 1. мая минувшого року доставлено заледви 800 мілїонів фунтів. В сім році Росія не одержала нїодної тонн, а тепер німецькі війска стоять між Росією і нафтовими теренами в Баку (на Кавказї, над Каспійським морем).

Монополь на цукор.

МОСКВА, 14. мая. — Рада народних комісарів ухвалила удержавлене всїх фабрик і рафінерій цукру.

Правительство видало розпорядженє, щоби цукрові бураки салити лише на ним означених землях.

Ухвалено утворити окрему цукрову комісію, яка входить в склад ради для державної економії. Її задачею буде мати нагляд над продукцією цукру, над землею і будинками, належачими до приватних властителїв.

Соціялїзація жінок в Росії.

ЦІРІХ, 15. мая. — Російський савет в Сартові ухвалив соціялїзацію жінок.

Замужні жінки не будуть обовязані заховувати присягу супружої вірности.

Їх дїти будуть вихованї на кошт держави.

Суд над царем.

СТОКГОЛЬМ, 16. мая. — Правдоподібно буде в Москві установлений окремий суд, який має судити бувшого царя Росії, Николая Романова, як се доносить аташе шведського посольства, котрий недавно через Фінляндію прибув до Швеції.

Процес проти бувшого царя має порішити його долю. Покищо нема вістий як буде виглядати акт обжалуваня і які провини будуть проти нього піднесені.

При цареви найдено $40,000.

ПЕТРОГРАД, 9. мая. — Коли підчас перевезеня бувшого царя з Тобольска до Екатеринбурга переведено коло нього ревізію, найдено при нїм готівку в сумі 8,000 фунтів стерлїнґів (40,000 долярів), як се доносить нинї одержані тут вісти.

Царица-вдова і двох великих князїв в німецьких руках.

АМСТЕРДАМ, 13. мая. — Українське пресове бюро одержало з Одеси вісти, що бувша царица-вдова, Марія Федоровна, і великі князї Николай Николаєвич і Александер Михайлович, які жили на Криму, находять ся тепер в руках Німців.

Суботнїшна телеграма з Москви подала була вістку, що царица-вдова прибула до української столиці, Києва.

Урядове потверджене вістки про полонене цариці і двох князїв.

ЦІРІХ, 15. мая. — Берлїнські телеграми подають урядову вістку, що Німцї полонили на Криму російську царицю-вдову, Марію Федоровну, і великих князїв, Николая Николаєвича і Александра Михайловича.

Фінляндія готуєть ся до війни з Росією.

СТОКГОЛЬМ, 15. мая. — Після донесеня часописи „Тіднінґен" можна надїяти ся війни між Фінляндією і Росією. Обі сторони стягають над границю великі війска і кождої хвилї можна надїяти ся завзятої битви.

(Границя російсько-фінська тягнеть ся у віддаленю всего 20 миль на північ від Петрограду). З тої причини Петроградови грозить на случай невдачі велика небезпека).

Німцї громадять балтійську фльоту.

ЛОНДОН, 16. мая. — Цїла німецька балтійська фльота, з виїмкою кількох легких кружлїків, одержала останнього тижня приказ повернути до воєнних пристани в Кіль, як се доносить телеґрама з Гамбурга до Женеви.

На мори.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Італїйці затопили австрійський дреднот.

РИМ, 16. мая. — Урядовий рапорт доносить, що Італїйці затопили в пристани Полї у вівторок рано один австрійський дреднот кляси „Вірібус унітіс" (20.000 тон).

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"
виконує
СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ, ЯКІ:
ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛИ І КОНЦЕРТИ.
НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ.
КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.
СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.
Як Управники Відділів У. Н. Союза можуть звертатись зі всякими друками до друкарнї „Свободи".
Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St. Jersey City, N. J.

ВЕЛИКА МАПА УКРАЇНИ
Накладом „Свободи" вийшла
КОЛЬОРОВАНА МАПА УКРАЇНИ.
Величина мапи 21x34 цалї.
Цїна одного примірника з пересилкою 50 центів.
На сїй мапі є точно означені границї земель, де жиє український нарід; є зазначена в приближеню нова державна границя між Українською Народною Републикою і Польщею. На сїй мапі уміщено всї головнїйші міста, ріки, гори, низини і зелїзничі шляхи України. Ся мапа є так виготовлена, що кождий може носити її також в кишени. Кождий, що інтересуєть ся справами і подіями України, повинен купити собі сю мапу.
Замовленя разом з належитостию засилати на адресу:
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКА РЕСТАВРАЦІЯ

В. ЛАЗУТИ

74 St. Mark's Place
і E. 8th St., New York.

Кухня ведеть ся на старокраєвий і американський спосіб. Приїзжі до Ню Йорку найдуть тут гостинність і відповідне товариство. Се Гостинниця ню йорських Українців.

В кождій українській хаті повинен находити ся Календар У. Н. Союза.

РЕЛІГІЙНІ ОБРАЗИ

першорядної артистичної роботи, портрети великих українських мужів, копії знаменитих світських картин, ілюстрації до книжок і журналів і ріжні символічні рисунки виконує український артист-маляр ВОЛОДИМИР А. СИРОТЕНКО за можливо дешеві ціни.

Адреса: V. SIROTENKO,
760 E. 182 St., Bronx,
New York City.

ФАРМИ

Зовсім уряджені з домами і всякими господарськими будинками, з машинами і приладами до господарки. Сади, огороди, інвентар. Фарми в величині від 20 до 300 акрів. В стейті Ню Йорк, ню Джерзі, Коннектикут і Вердінія. Радимо Вам сейчас осісти на готовій фармі, бо лише в сей спосіб доробите ся скоро-мастку і заберечите собі і своїм рідним будучність та станете незалежним. За докладнішу звертайте ся до: 43-6-50

AMERICAN LAND & IMPROVEMENT CO.,
129 Greenwich St., New York City.

НАУКУ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
УДІЛЯЄ ЗАОЧНО

звісна цілій українській кольонії в Америці. АМЕРИКАНСЬКА ПРИГОТОВЛЯЮЧА ШКОЛА. Тисячі Українців покінчили сю школу і кождий одержав се, чого бажав, кождого научили ни читати, писати і говорити по англійськи. Коли Ви до сего часу не рішили ся ще поправити свого знаня в англійській мові, то не відкладайте довше, що сегодня навчить до нас раз, вложіть 10 центів помочию або марками, а ми Вам дишемо пробну задачу і близші пояснення нашої задивлюючо легкої системи учення. До нашої школи не мусите ходити, ми посилаємо потрібні для Вас задачі почтою. Повний курс коштує $5.00 (принимаємо на сплати). Даємо письменну гарацію вивчити Вас говорити, читати і писати по англійськи, або звертати Ваші гроші. Радимо Вам надіслати до пробну задачу і упевнити ся. Адресуйте:

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

|| ЗАСТАНОВІТЬ СЯ

яку приємність, який пожиток дає тобі твоє їдженє.

Всі люди їдять, однак не всі їдять в однаковий спосіб. Одні споживають їду з апетитом, все є голодні і тому їдають сяким чи сяким їдженє, яким випадають до руки. Другі кожають їду так, якби спалчували якийсь довг, без охоти, без смаку, не їдять. А коли встає від стола, відчувають мамаєнє і мороки.

Причина сего лежить в тім, що їх органам травний не є порядці і їх тому треба лише упорядкувати. 51

СЬВІТОВОЇ СЛАВИ
КАЛЬВАРІЙСЬКЕ
ВИНО ЛІЧНИЧЕ

чинює з тіла всякі трійлині, остатки зі його травлення. Кальварійське Вино Лічниче уладжує Ваш жолудок в порядку, розтягає тропи, кишки і додає Вам апетиту. Вас Вам спокійний сон в ночі і вас чинить вражіннє житя, якого дізнає кождий знаний зі здоровим жолудком.

Памятайте, що ми звертаємо кождий грош, коли упевнитеся що наше сьвітової слави Кальварійське Вино Лічниче не є таким як описуємо.

ЦІНА ФЛЯШКИ $1.10.

До набути в ліпших аптиках, у наших агентів або прямо у фабрикантів:

D. WHORLEWSKI & COMPANY,
Dept. R. R.
196 East 4th St., New York City.

ВИНАХОДИ
се
ГРОШІ

Уліпшайте природи рільничі, як плуг і другі. Уліпшіть боронї, косї, граблї і инші. Винайдіть прилад за помочию котрого сїрничок не згасить ся на вітри. Винайдіть забавки для дїтий. Ті суть добре плачені.

Дайте поради докуди себе тим не працюєте. Коли працюєте в фабрицї погляньте би Ви не могли уліпшити якої машини. Ви можете прийти на вимиса, який принесе Вам богатство. 39

Пишіть по мене українську книжку де знайдете всякі інформації в справах патентових. Пишіть також по мене СПЕЦІЯЛЬНУ ЛИСТУ по шукуваних винаходах. Приждіть який винахід а я видам Вам мою опінію про него.

A. M. WILSON,
патентовий адвокат.
801 Victor Bldg.
WASHINGTON, D. C.

Організація і значінє Січий.

Реферат проф. Івана Боберського, виголошений на Першім Українськім Просьвітно-Економічнім Конгресї у Львові 1909 р.

(На сей реферат повинні звернути увагу всї українські товариства, які мають на цїли добро і розвій свого народу. Особливо Січи в Америцї повинні вже раз застановити ся самі над собою та лишесь бути Січами лишень на паперы, без житя і сили, стати Січами у правдивім значінї того слова. З низше поданого реферату можна богато дечого доброго скористати не лишень для Січий, але для всїх. — Сїтова Організация Українців у Заучених Державах).

Коли товариства політичні, торговельні, промислові і господарські, товариства для штуки і знаня змагають ся перевести нарід до просьвіти і доробутку, то товариства, що дбають про здоровлє, можуть сьміло станути поруч них. До таких товариств належать товариства гімнастичні, „рухові" або „руханкові".

Рухові товариства кладуть собі метою пригадувати городянам, що через знанє не належить забувати і про стан свого тїла. Вони старають ся спонукати населенє не занедбувати того, що удержує здоровлє, красу і довгий вік.

Рух є найлїпшим середником, що робить чоловіка здоровим і гарним. Тїло чоловіка се прилад всестороннього руху, рухний 238 мязами (мускулами). Вагу якоїнебудь річи пізнаємо, коли її усуємо. Усуньмо рух. Що-ж тоді може стати ся? Коли тїло, яко рухний прилад, приневолене до неподвижности, то тратить пружистість і меткість.

Хто довго засидить ся, відчуває дуже добре, як тяжко для него ступити кільканайцять кроків. Ноги сцїпенїли!

Чоловік, який згорбив ся над роботою, чує по якімсь часї, що не може випростуватись, бо хребет неначе задерев'ів.

Хто мало рухаєть ся, сего ціле тїло, руки, ноги, легкі, серце, жолудок тратить поволи пружистість і силу, тїло хоріє, стає надмірно товстим, або надмірно худим, лице блїдне, хід робить ся тяжкий, рухи неповоротні, а мозок губить сьвіжість і бистроту — цїлий чоловік нидїє. Тїло нерухливого чоловіка тратить відпорність на всякі хороби.

Недуги жолудка, легких, горла, болї голови походять в найбільшій части з недостачі руху. Дїти нерухливих людий є все хирляві.

Доказано статистично, що населенє міст росте далеко скорше ніж число мешканцїв сіл. Люди стягають ся до міст, бо манить їх вигода, забава і т. п.

Через те дорожіють площі під будову, високі доми мусять стати тісно поміж собою. Мешканцї роблять ся малі, не мають сьвітла, а ще меньше чистого воздуха.

Заняти мешканцїв міста по найбільшій части є того родa, що приневолює їх сидїти в кімнаті. Купець, адвокат, учитель, слуга, приковані до кімнати як вязні.

Робітники у фабриках і рейсмицких рухаєть ся при своїй роботі, але сей рух одностороний і обезобразує тїло. Праця відбуваєть ся в замкнених кімнатах, а легкі віддихають несьвіжим, нераз прямо затхлим воздухом. Мешканцї є наражені на нездорові розривки, сидять в гостинницях, каварни, винярни, театрі, концертовій сали, сидять при роботі, сидять при забаві дуже часто пізно в ніч, мозок все напружений, легкі повні задухи.

Житє в місті засуджує людий на неподвижність. Щоби не хорїти від сего, треба посьвятити дещо часу на руханку. Глянь но на село. Сонця і сьвіжого воздуха мають села. подостатком. Помешканцї є одиноки визонькі, а чоловік, що привик в своїй хаті кулити ся, не може нїде голови просто тримати і свобідно рухати ся. Бродженє по болотнистій дорозї, по мягкій рілї і стерни спричиняє, що люди на селї мають хиткий, вколдуватий хід та гонїнають при кождім кроцї сильно колїна. Орати, копати, садити, полоти, косити, жати, молотити, рубати можна тоді, коли згинаємо ся до землї. Нарід на селї тримаєть ся горбато і несхлядно. Наші селяни віджиляють ся лише малим вдоволенї, а се погубна прикмета. Коли мають бульбу, капусту, борщ і хлїб, то чують ся уже щасливі. Коли пристають на лихій їдї, не можуть працювати з відповідним нападом сили, тому, що не можуть працювати на трава на ріли, карлиста смерека на скалї, бульба в темній пивници.

Слабі тїлом, а ще гірше слабі духом. Замало у нас мужеської рішучости, замало у нас ревности. Брак нам віри в нашу силу. Сила в инших часах полягає вже в злуцї одиниць, а ми посїдаємо забогато немірної індивідуальности, щоби такої злуки обминла ся без „кришї". Кождий хоче мати свою гадку, як в давних часах свою загороду, це уміє поруч з другими думати, не має терпеливости послухати доброго розказу. Сперечать ся або усуваєть ся байдужно від спільної роботи. Нїчого в природі не зміняєть ся нагло, а коли до зміни будемо стремїти, то вона наступить. Виховане народного характеру повинно бути нашою цїлию. Школа і народні товариства повинні постійно впливати на рухові прикмети молодого поколїня. Поколїнє за поколїнем має ставати щораз ліпше. Коли глянемо на послїдних пятдесять лїт нашого розвою, то побачимо, що в тім напрямі вже дещо поправилось. Просьвітні й економічні товариства працюють над вихованем суспільности своїми способами. Руханкові товариства мають їх доповнити. **Виховане тїла рухом є дорогою, яка веде успішно до виховання душі.**

Руханка потрафить розвинути фізичну силу, скріпити здоровлє і виплекати красу постаці і духів. Нема чоловіка, що не потребував би тих прикмет. Рухові вправи розбуджують вже в молодїжи перекованє, що правильна і постійна напруга розвиває сили чоловіка.

Руханка викликує енергію до діла, до поконуваня перешкод. Вона учить шукати сили в собі самім, а не понижати ся легкодушним благанем других о поміч. З прибитих, байдужих і зневірених видобуває силу і віру в себе. Рухові вправи впоюють змисл до злуки одиниць в одну велику дружину, котра сьвідомо слухає розумного розказу і напружує сили в однім визначенім напрямі.

Розумні народи дбають про виховане своїх горожан руханкою і спортами. Тоті два середники розвивають здоровлє тїла, сьвіжість ума і розмах духа. Народи відчувають, що не лише майно і наука, але також сьвіжість нервів, сила рук, ніг і грудий горожан рішають про силу і значінє держави; з фізичнбї сили плине національна сьвідомість і певність себе.

Не лишайно ся позаді, щоб другі гляділи на нас згори, як працюючий і маючий чоловік глядить на легкодуха. Не можемо подивляти стремлїня чужинців з заложеними руками. Прикро є заслужити собі лїнию і байдужностию на насьмішки. Дорога до культури є нїчим иншим, як дорогою до чоловічого достоинства. Чоловік має думати і працювати. Через невпинну розвагу і працю має розвинути всї свої прикмети духа і тїла, постійним стремлїнєм заслугує собі на пошану у других, набирає внутрішної моральної сили, духової рівновагу, людської гідности.

Не кождий горожанин схоче зрозуміти вартість рухових вправ, так як не кождий схоче зрозуміти вартість просьвіти. Богато розумних і доживучих річий не вміють широкі верстви нашого народу справедливо оцінити, бо не мають тих них много понятя. Рухові товариства повинні відчитами і прилюдними вправами звернути увагу на сю часть народного виховання. Люди не потребують принуки до всего доброго.

Виказавши, що праця в тім напрямі є для нас попри инші задачі також потрібна, переходжу до напряму, який треба дати вправам рухови в наших обставинах.

Товариства, що плекають руханку і спорти, починали у нас творити ся в більшім числї доперва від 1909 р. Се молоді товариства, котрі вічно нарікають на брак рухівні се є: салї до рухових вправ. Се нарікане є їх головною дїяльностию. Вправи в замкненій сали не повинні однак бути головною цїлию руховиків. Сьвіжий воздух і сонце не дадуть ся в сали запровадити. Рух на сьвіжім воздусї є здоровший ніж найкрасші вправи в замкненій сали.

Товариства можуть думати про будову власних саль, але вони не можуть дожидає рухівні уважати за условину, котра рішає для них, чи „бути чи не бути".

Вправи на свобідним воздусї нехай стануть їх задачею. До вправ свобідних і рядових потрібний є город, парк, площа обведена високим парканом, щоби не мати вблизьких видців. Простір сей може мати 30 до 50 метрів довжини, а 20 до 30 метрів ширини, кілька лавок попри паркан і комірка з дошок на одягальню.

Заїїв вправ під голим небом є дуже численний. 1) Рухові вправи або впоряд. 2) Свобідний вільний рух лісками, кулками і тягарцями. 3) Скок а гору понад шнурок, скок в даль, скок жердковий. 4) Передогонки. 5) Біг плоский, біг з перешкодами. 6) Мет-камінцем, десять-фунтовою - ядром, мет чотиро-фунтовим диском, молотом і т. д. 7) Підніс, двадцять-фунтового тягару, підніс бальки. 8) Тягненє линвою і сумена жердкою.

До наведених вправ прибувають три і забави. Можна їх вести на цїлком отвертій площі. З великого числа ігр заслугують на найбільшу увагу: Ситківка (Lawn Tennis) союзник (Association Football) Добувач, Піт, Торобанка, Гилька, Постучка. Маємо ще богато бігових ігр.

Коли положенє місцевости дозволяє, уладити плаванє в рїцї чи ставі і весловане.

Кожде товариство не має ні города, ні площі, ні ставу, ні ріки, то зістає йому трешїнь ще одна розривка, про котру легко забуваємо. Се прогульки. Означаємо час, збираємо ся всї разом і ідемо чи йдемо. Подивляємо природу, розмовляємо, співаємо і доходимо до визначеної цїли. Там зїдаємо принесені припасы і вертаємо домів.

Руханкові товариства є „товариствами" в правдивім значінню сего слова. Члени мають подбати про товариське житє, про милу і здорову забаву.

Чоловік їде за розумом, але друга власть, міцнїйша від розуму, є чувство. Розум бажає працї, чувство розривки.

О одну часть тої розривки повинні подбати рухові товариства.

Весна.

Минула люта зима, прийшла улюблена весна і годі натішити ся здоровим теплим воздухом. Вітрець повіває легенько і вся природа будить ся з довгого сну. Радуєть ся серце кождого живучого чоловіка — ба навіть і зьвірина, бо буде випущена на волю.

Як чудесно невидима рука Божа кермує сьвітом! Се загадочне хотяй би і найбільшому ученому, бо розум людський не може пояти тайни природи. Весна, літо, осінь і зима, сонце місяць і льодзи на небесній необсклонї — все виконане свою задану під проводом невидимої істоти, котра кермує цїлою вселенною.

А найбільше вже радуєть ся цїлий сьвіт тою прекрасною весною, бо і є чим тїшити ся! Землиця, пересякнена водою, стиснена сильним морозом, покрита верствою білого снїгу, увільняєть ся від своїх ворогів і дістає свобідну волю відітхнути сьвіжим воздухом. Вона прибирає инший вигляд, покриваєть ся зеленою травою, а дерева прибирають ся в нову одїж, та від теплого вітру похиляють ся то в одну то в другу сторону, мов би кланяли ся Всемогучому Панови за те, що відновив їх житє завмерле. Пташина, котрої не було чути довший час, цьвірькнє весело і тим своїм цьвірькотом дякує природі за сей чудесний устрій.

І нарід встає зі сну та стає до нового житя, щоби використати тую хвилю дару Божого — дару весни.

Дамян Мерена.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!
БРУКЛИНЦІ І ОКОЛИЦЯ!

Братство св. Тройці, кл. 203 У. Н. Союза в Бруклин, Н. Й.

— устроює —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в суботу, дня 18. мая 1918 р. в сали Стефана Заблоцького під ч. 71-73 Норт 6-та улиця.

Початок о годині 7-ій вечерем.

Вступ 25 ц., для Бр. і Тов. 15 цент.

На сей баль уклінно запрошуємо сьвітучі Братства і Товариства: Бр. Св. Богородиці, Тов. Богдана Хмельницького, Тов. Бан. Січи, Тов. Просьвіти, Тов. Тараса Шевченка, Бр. св. Димитрія як також всїх Українців і Українок з сеї місцевости околиці.

За добру забаву ручить

58-59 КОМІТЕТ.

Вже вийшла з друку народна драма зі співами в 5. діях

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ.

Се кожда надія сьвіжої ми виконується і ґеоґрафічну містам. До відграння потрібно вісїм в кождім і 7 мужин. — Ціна за примірник 30 цент., за 15 примірників 83.35.

Замовлення і гроші посилайте до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЗОРИ ДО ВИШИВАНЯ

20 ріжнородних картин, з гарними взорами в цвіх кольорах, можуть давну вартість. Можуть служити до переносин на полотна для аматорів є дуже великої вартости при вишиванню серветок, фартушків, подушок і инших річий. — Ціна 20 картон-взорів $1.00.

Инший до вишиваня (цвіх кольорів) 4 цит. один картон. Разом 50 цент. Кождий окремо.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ повинен мати ГЕРДАН (кольорів) до годованя, з гербом України, котрий виробляний артистично і гарно з найдвійших фарбиків в цвіх кольорах. Ціна $3.00. Хто замовить разом 6 Гердаїв, дістане один даром. Хто уміє робити Гердаїв, нехай купить у нас кораликів. Один бочі коштує 25 центів.

ШОВКОВА КРАВАТКА, якої ще не було в Америці ані в старім краю. Барва кравати є біла, зелена, синя або блакитна. На низ вишитий рушник, гарно і старанно гербом України синьо-жовтим шовком. Ціна Кравати $1.50. Хто замовить разом 6 штук дістане одну даром.

СОРПЕКИ (ДУТКИ) маємо старорадські дуже гарно точені, з доброго дерева і видають гарний голос. Три штуки коштує $1.50.

Замовляя висїйші гроші або мені одержаш на адресу:

"UKRAINSKYJ BAZAR",
168 E. 4th St., New York City.

МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛІЧЕНІ!

Прийдіть до мене - Я приверну Вам здоровлє

Я МАЮ НАЙЛІПШІ ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИЛАДИ, ЯКІ УЖИВАЮ ДО ВСЇХ НЕДУГ

X-RAYA (ЕЛЕКТРИЧНІ) РОЗСЛІДИ.

Я є найстарший христіянський медик-спеціяліст в Пітсбурґ, Па.; 38 літ практикував успішно, лїчучи тисячі недужих людий.

Я СКАЖУ Вам, чи можете бути вилїчені або ні, без здогадів, і помочу Вам тоді, коли другі лекарі або шарлатанські лікарі Вас зволи.

Я УЖИВАЮ лише найлїпші і найновійші зіли при лїченю моїх пацієнтів.

Я МАЮ свій власний департамент з медикалями і лябораторію, які є найлїпші для недужих людий.

Ви здивуєтесь, коли побачите як скоро Ви можете бути вилїчені. Одна візита упевнить Вас про моє знанє і здоволить Вас, через що я осягаю успіхи в коротнім часї. 38—

ВСЇ НЕДУГИ МУЖИН І ЖЕНЩИН УСПІШНО ЛЇЧИТЬ СЯ.

Говорить по українськи. — Нїдьзя чин. — Оглядини і порада даром.

Год. офісові: від 9. рано до 5. веч. В нед. від 10. до 2. в полудне. —

Prof. Doctor B. F. MULLIN
Specialist
411 — FOURTH AVENUE
(4-ий будинок від Smithfield St. Коли їдете до мене, то упевніть ся про адресу мого офісу).

Напроти почти.
PITTSBURGH, PA.

ЗНЕВІРЕНІ і ЗНЕОХОЧЕНІ
НЕДУЖІ МУЩИНИ
І ЖЕНЩИНИ

котрі горялись на нуждуть грошевої, порадну або збірну недугу, прийдіть до мене що сьвободно без ніякої оплати. Мої ліки є спосережовані не бутуть помиляти Вас нїчого. Цїлковита фізична обзаміняція при примінено X-Ray апарату відкриє Ваш дійсний стан і слабість.

Я лїчию мущин і жінок через довгі роки. Одна візита упевнить Вас про моїй спосібности і здоволить Вас, що в дню результат в скорім часї. Я лїчу саму причину слабости недуги а обляи сейчас зникають.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через посвіжнє примінене найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси вільги у Ваших горяшках і чутесть дивервені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся що дорої усіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при примінени найновійших метод у лїченю.

Не пробуйте всяких способів. Не тратьте часу і гроший.

Прийдіть ще нинї. Я радо розмовлю ся з Вами. Я маю ліки з найновійших електричних апаратів і X-Ray машини на лїченє хронічних, нервових і збірних недуг. Коли Ви недужі, то посьвятіть хвилю часу, щоби поговорити зі мною. Радо Вас прийму

Годинн офісові:
9. рано до 4. по-пол. Вечерами від 6. до 8.

DR. LEWIS
749 Sixth Ave., між 42nd і 43rd Street, New York

В неділї і сьвята від 10. до 12. полудне

Коли чоловік є хорий

то першою річию, яку він хоче знати є де знайти доброго лікаря".

Коли зверненє сеї кроки вирост до Балдевіна Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних спеціялістів на нашим вульгарнім без страти часу і гроша на виших лікарів.

Коли його відвідаєте то запаєтеся, що лікар є дуже обережний в видаваню діяґнози вадої слабости; то є, що він пускає аналізувати мою Ви хорі. Його заведено є заосмотрене в модні і дуже дорогі апарати, так що коли потреба аналізи крови, зсмічної аналізи мочу, оглядини лучаєм X-раю, або що відносну то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслідів докладного розслідженя недуги мущин, женщинами є помилка.

Лікар сказав Вам яка є уміркована ціна за лїченє. Жадеи чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може висьлати на поміч лікаря, якщо можна сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, в його оплата задля його великої практики є так низька, що жадеи хорий не повинен обавати ся йти до него. 21-33

Його Інституция має кождий найновійший апарат до оглядин хорих: Статік, Ґальванік, Фарадік і Ґаф Фрімвелї Електрісіти; Озоне Інгаляторіюм, Електрик Осциляторіюм, і ціли кождий апарат.

ВІН ЛЇЧИТЬ ВСЇ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВЕ.

Прийдіть до него і станьте здорови.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET,
Philadelphia, Pa.

ГОДИНИ: від 9-ої рано до 8-ої вечер, в неділї від 10-ої рано до 1-ої вечер.

1000 МІХІВ СЬМІХУ. Затаєнїть рокс, бо пукнете! Ці великі книги 9x12, с 224 сторонах друку, в котрій знайдете понад 500 сьмішних історий та сотки дуже цікавих і сьмішних історий і тисячі ріжнородних картин, при читаню котрих ни і всї слухачі пукають будуть від сьміху. Се книга вартує приміняльно $1.50. Через ограничене часу продаємо по 50 центів, оригінальне. Наслїдність 50 центів можна мати через мене-продавця, або надсилати на адресу: 40—

UNIVERSAL SALE HOUSE, 205 E. 14th Street, New York, N. Y.

Великодна думка.

Україно, Нсньо мила, я Тебе витаю,
Ізза моря я до Тебе серцем поспішаю.
Ми радієм, Мати наша, що Ти вже воскресла;
Ти надію в нас збудила і радість принесла.
Та надія нас тримає і тримати буде,
Що по всяких злиднях, муках стануть і з нас люди.
Перестануть глузувати з нас чорносотенці,
Як увидять красшу долю на Україні-Ненці,
Заспівай же, соловейку, в садку на калині,
Повіяло красшим духом на любій Україні.
Замаїлись луги, степи у цьвіти буйнії,
Приходились на зелено ліси віковії.
Ростуть буйно засіяні українські ниви,
По садочку проходяжеть дівча чорнобриве.
А в городі гарні ружі красою пишають,
У повітрю попід хмари пташата співають.
Серце беть ся із утіхи, а душа филює,
Лише очи все за чимось безвинно полюють.
А за чим же? — може други мене запитають.
Бач, за миром, за спокоєм вони споглядають.
Тож просім всі Всевишнього по праці і зною,
Щоб чимскорше ізіслав нам на землю спокою.

Параска Кіндрачук.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПОНКЕРС, Н. Й. Тов. „Подільська Січ", вік. 8, подає до відома, що мітінґ відбуде ся в неділю, 20. мая о. р., о годині 7.30 вечером, в церковній гали. Котрий член не явить ся на сей мітінґ, заплатить 50 центів кари, а урядник $1.00. — І. Сокирка, предс.; Н. Турчин, кас.; Ф. Сербай, секр.

ЮЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", вік. 117, буде мати надзвичайні збори в неділю, 19. мая о. р., о годині 3-тій пополудни, в Укр. Нар. Домі, 27-19 Іст-ся улиця. Просять ся члени з явкою **чек до друкарні „Свобода".**

Читайте українські книжки і газети, бо часто читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок та часописів.

ВАШ ҐРОСЕРНИК ДОСТАВИТЬ ВАМ

Bevo

REG US PAT OFF

A BEVERAGE

Ви певно нераз розкошувались сим напитком в реставрациях і других місцях — а тепер бажали би, щоби і Ваша родина та Ваші гості дізнали тої розкоші. Одинокою приємностию при гощенню напитком BEVO, є чути від гостий, що воно є добре, а опісля прислухуватись їх аргументам про сей напиток. Коли вони не бачили фляшки — то всі скажуть, що се щось иншого, а коли бачили фляшку заведуть відмінні осуди о його доброті.

BEVO є поживне, а чисте тому, що пастерізоване і стерілізоване, неопалюване, покріплююче і охолоджуюче. ПАМЇТАЙТЕ, що BEVO належить подавати зимне.

BEVO — легкий напій на кругли рік.

Набувайте BEVO в готелиницях, реставрациях, ґросериях, товартментових склепах і аптиках, на цвинках, спортових парках, кіосках, ізальних зелізницях, кораблях, і у всіх других місцях, де продають охолоджуючі напої. Стережіть ся відробів, і жадайте, щоби отвирано фляшку при Вас.

BEVO продаєсь лише у фляшках, а назвисте його виключно вариц

ANHEUSER-BUSCH
ST. LOUIS.

W.B. CORSETS

W. B. Nuform Корсети
Для
Нерозвинених і Пересічних
Статій Женщин

Робить кожду стать гарною і ніжною. Дешеві, виріб безконечний, нема їм рівних у вигоді, ношеню, і гарній формі.

W. B. Reduso
КОРСЕТИ
для Отлих Осіб

Скриває отлість, огладжує стан бедер. Шнурівки малі. Легко до них привикнути по першім вдяганню.

До набути у всіх більших склепах.

W. B. "REDUSO" Style 742

W. B. "NUFORM" Style 327

WEINGARTEN BROS., INC. NEW YORK & CHICAGO

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО
КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ

поспішає у своїм складі всякими ріжного змісту. — Коли ці, то пишіть сейчас до цінник книжок, зазначуючи 3-центову марку на пересилку на адресу: 58—155

SICHOWY BAZAR,
34 E. 7th St. New York, N. Y.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Стенкевич Іван, член вік. 14. Вступив до У. Н. Союза 31. липня 1916 р. Походив з села Золотники, пов. Тернопіль, Галичина. Помер на сухоти дня 27. цьвітня 1918 року.

Дачунин Анастазія, члениця вік. 175. Вступила до У. Н. Союза 30. вересня 1912 р. Походила з села Вістова, пов. Калуш, Галичина. Померла на сухоти дня 9. цьвітня 1918 року.

Окуфник Дмитро, член вік. 217. Вступив до У. Н. Союза 28. вересня 1917 р. Походив з села Дорожів, пов. Рогатин, Галичина. Помер на серденю недугу дня 19. цьвітня 1918 року.

Совко Марія, членина вік. 237. Вступила до У. Н. Союза 31. липня 1916 р. Походила з села Лежайв, пов. Ярослав, Галичина. Померла на сухоти дня 11. цьвітня 1918 року.

День Йосиф, член вік. 276. Вступив до У. Н. Союза 1. січня 1918 р. Походив з села Розлуч, пов. Турка, Галичина. Помер на внутрішну недугу дня 22. цьвітня 1918 року.

Габ Теодор, член вік. 301. Вступив до У. Н. Союза 30. марта 1911 р. Походив з села Середньої, пов. Камінка, Галичина. Помер на сухоти дня 15. цьвітня 1918 р.

Демнар Іван, член вік. 316. Вступив до У. Н. Союза 26. червня 1914 р. Походив з села Коршмик, пов. Рогатин, Галичина. Помер на сухоти дня 11. цьвітня 1918 р.

Стебліна Микола, член вік. 330. Вступив до У. Н. Союза 31. грудня 1915 р. Походив з села Посів, пов. Цінгайн, Галичина. Помер на сухоти дня 12. цьвітня 1918 року.

Апостол Йосиф, член вік. 57. Вступив до У. Н. Союза 31. липня 1916 р. Походив з села Баворів, пов. Тернопіль, Галичина. Помер на внутрішну недугу дня 25. цьвітня 1918 року.

В. І. П.

Чи Ви є передплатником „Свободи"?

КОЛИ ЩЕ СЕЇ ЧАСОПИСИ НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ ЇЇ СЕЙЧАС.

„СВОБОДА" є найбільшим зі всіх у, українських часописий в новім і старім краю.

„СВОБОДА" виходить три рази тижнево — в второк, четвер і суботу.

„СВОБОДА" подає цінні новини американські і красні, популярно-наукові розвідки, оповідання і фейлетони.

„СВОБОДА" також подає найдокладнійші відомости з поля війни і з нашого рідного села та повіту.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:
В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:

НА ЦІЛИЙ РІК	$3.00
НА ПІВ РОКУ	$1.75
НА ТРИ МІСЯЦІ	$1.00

ПОЗА ГРАНИЦІ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ:

НА ЦІЛИЙ РІК	$3.50
НА ПІВ РОКУ	$2.00
НА ТРИ МІСЯЦІ	$1.25

Звертаємо увагу, що на кредит пішому не висилає ся часописи.

Гроші належить висилати враз з замовленєм на почтовій або експресовій money-order або в реґистрованім листі на адресу:

„СВОБОДА",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Заходом Укр. Товариства Письменницкого відбуде ся

в суботу, дня 18. мая 1918 р.

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В LIBERTY HALL,
263 E. Houston St., New York, N. Y.

Початок точно о годині 7.30 вечер.
ВСТУП ВІД ОСОБИ 25 ЦЕНТІВ.
Музика товариства ім. Лисенка.

59-60

НЮАРК, Н. ДЖ.

Товариство Богдана Хмельницького, від. 133 У. Н. Союза в Нюарку, Н. Дж. устроює

ЮВИЛЕЙ

десять-літної річниці своєго заложення
ПОЛУЧЕНИЙ З КОНЦЕРТОМ
в суботу, дня 25. мая 1918 р.
В COLLOSSEUM HALL,
457-459 Springfield Ave., Newark, N. J.

По концерті красна забава.

Початок о годині 7-ій вечером.
ВСТУП 15, 25 і 35 ЦЕНТІВ.

59-61 КОМІТЕТ.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

Українське тов. „Жеребецька Любов" в Ню Йорку, вік. 144, У. Н. Союза устроює

в четвер, дня 23. мая 1918 р.

ВЕЛИКИЙ ВЕЧЕРОК З ТАНЦЯМИ

в концертовій гали У. Н. Дому, 217-19 E. 6th St., New York, N. Y.

Початок о годині 7.30 вечер.
ВСТУП ВІД ОСОБИ 25 ЦЕНТІВ.
Музика від управою в. П. Туменка.

Шановні Родичі! Українське товариство „Жеребецька Любов" запрошує всіх Українців з міста Ню Йорку і околиці на цей Вечерок з танцями. Рішучости видимо до відома всім тим, котрі купили тікети на виграну парасолі і золотого годинника, що на вказане згадане вечерку буде докінчене продажі тікетів і розіграва. Особливу увагу звертаємо українському загалови міста Ню Йорку, що на Вечерку всіх охочих вступити до Товариства будемо приймати без вступного. Члени Товариства платять 50 центів місячної вкладки, а що дістають 5 долярів тижневої запомоги в разі слабости а 100 доля рів посмертного.

Лікарем товариства є др. Білик.

За добру забаву ручить

59-60 КОМІТЕТ.

КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ

має на складі всякі річи котрі є конечно потрібні для СІЧОВИЧКИ і СІЧОВИКА а то: ґімнастичні ґірлиги, черевики ґумові до ґімнастики, паски ґумові до штиперцування сп. шапки, ленти, товщі і всякі інші товарискі відзнаки на також ґіфіформи парадні для „Січа".

Можемо також дуже добрі паски з доброї скіри, оден пасок коштує від 50 цент. до $1.50 разом з пересилкою.

Маємо також ріжного рода пера, олівці, абетовий папір ріжного рода і конверти. Виробляємо також прапори.

По всякі інформації просимо звертатись на поштову адресу:

„SICHOWY BAZAR",
34 E. 7th St., New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ ФАРМИ.

1) 93 акрова, з чого 60 акрів дуже доброї орної землі з рента дбі і пасовиско в стейті Ню Йорк, 2 милі від колійної стації і містечка а 1½ милі від стрітвари. Дім о 8 пиміятах в середнім стані, всякі стайни, шопа, поліпша і курник на 1000 курий. Гарний сад, ріка перепливає через фарму. 2 коні, 1 корова, кури, машини і знаряди господарські. До 2 фабричних міст віддалене до 6 миль. Ціна $2500.00, а чого $1500.00 готівкою а решта на дорізні сплати.

2) 22½ акрова, з чого 13 знаменитої огородної землі з рента грубо 36с, на шосі від Філадельфії, в віддаленю 2 миль ходу від стації, почти, школи, церкви. Фарма обсіяна і обсаджена. Дім поверховий, гарний о 6 ґрмах і 2 господарчих будинків, в прекрасним стані. Ціна $2800.00, а чого половина готівкою, а решта на дорізні сплати.

59,61.2

По всякі інформації пишіть або приходіть на адресу:

ФАРМА,
c/o American Ukrainian Exchange,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

ЦИРК БАРНУМ І БЕЙЛЇ В ДЖЕРЗИ СІТИ.

Найбільший сьвітовий цирк дасть кілька представлень в сій місцевости і околици.

Сей цирк здасть свої представленя в Джерзи Сіти дня 21-го мая на великій площі при Central Ave. & North Street і при великих лініях стріткар з усіх сторін міста і околиці.

Теперішна вистава цирку BARNUM & BAILEY належить до найкрасших цирко-вих програм. Много новостий европейських, яких тут ще не виставлювано. Три кільо доларові, чотири стиці зарубежних, тріщати, прокуючі найлютіші гімнастики, веселощі і зрестра коний.

Головним видовищем буде шаленна Кавалєрія і його чудова зграя", з якій виступить на арену около 1400 осіб і тисяч всяких звірят, в гарних костюмах національних сказу повість „Лисича й Одна Ніч". По сім звичайно розпорядки дня. Виступить 60 веселчаків, великі, маємкорія односних з диких звірят, чотири черги великих слонів, кілька каравен верблюдів і молодих звірят.

Безплатна поїзд по улицях міста можна буде оглядати в день представленя, який вирушить з цирковоі вежі о годині 10-ій рано. Доважна поїзду буде вивешена 3 милі і перелік при звуках містових музик піших, кінних і на виставних возах.

Більші оркестр продають всякі афіші розміщені об будинках і в всяких місцях.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Сейчас потрібно 17 до 20-літного хлопця до штору просеріного. Українці мають першенство. Платня після угоди. Голоситись на адресу: 42

GROCERY, c/o Svoboda,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ГЛЯДАЮ ДЯКО-УЧИТЕЛЬСКОЇ ПОСАДИ.

Дякучитель, укінчений висші учительскі школи, практичні курси два вечорні, зорів і теоретично представлений, дебрабував довгі роки як учитель в Полтаві і в Україні, був дірігентом українського хору Тов. Шевченка в Києві, складає дяко-учительскої посади. Бажає такого місця, де можнаб було зорганізувати первородну ґеатральну трупу і хор. Голоситись на адресу: 59

„SVOBODA", MICH. IW.,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Гр.-кат. парохія в Ґейлі. Потребує ДЯКО-УЧИТЕЛЯ з гарним, сильним, голосом, досвідченого в веденю парохіяльної школи, проводженю хору і в ґрацій-ному представленю. — Крім сего згадана парохія потребує учителя, виключно учити діти, на час від 15. мая до 15. серпня 1918. Інтересуючі зволять голосити на адресу: 56-59

GREEK CATHOLIC CHURCH,
Ramey, Pa.

ЮСИФ РОЗЕНБЛЯТ, находячий ся в італійській армії, повинує свого шваґера Йосифа Драйнера і Мозеса Ґрубера, замешкалих в Ню Йорку. 59

JOZEF ROSENBLATT,
Prigioniero di guerre, Sulmona,
Caserma Umberto I, Italia.

Пошукую свого брата ДМИТРА ҐАБА з села Середньої, пов. Радеґів. Має перебувати в околиці Ню Йорку. Хто би о нім знав, або він сам, зволить згодосити ся на адресу: 57-59

ПАРАНЬКА КРАЙ,
2907 W. Grand Ave., Chicago, Ill.

Пошукую своєї сестри МАРІЇ МУДРОВЬКОЇ, зам. Ариес. Походить з села Ґожанка, пов. Жовква. Має перебувати в Нюарку, Н. Дж. Голоситись прошу на адресу: 57-59

ANDREW MUDROWSKY,
Tennessee Coal, Iron & R. R. Co.,
Ensley, Ala.

КНИГАРНЯ НА ПРОДАЖ дуже дешево, поміжи Українцями. Голоситись на адресу: 58-59

BOOK STORE,
422 E. 9th St., New York, N. Y.

Пошукую свого кравця ПЕТРА БАБІЙЧУКА з села Літач. пов. Заліщики. Має перебувати в Канаді. Хто он о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: 58-60

JOHN TREMBLUK,
1007 Pelton Ct., Cleveland, O.

Потреба АҐЕНТІВ для заступництва American Ship Protector Co. в їх власних місцевостях. — Винятокна нагода. Добре комісове. — Англійської мови не вимагають. — Пишіть по подробиці до: American Ship Protector Co., Theodore R. Krzyzanowski, General Agent, 308 North Carlton St., Philadelphia, Penna. 56-60

НА ПРОДАЖ 75 АКРОВА ФАРМА

в стейті Конектікот. Земля вчасти вичищена, решта лайсева, хата на 5 кімнат, стайня, шопа на дрів, курник помпова і вода і деякі знаряди рільничі. В сусідстві своїх задин і міста зі школами і церквами. Властитель примушений продати сю фарму задля родинних обставин. Ціна приступна для кождого хто хоче стати самостійним господарем. Часть готівкою, решта на мортеґо. Голоситись до:

T. J. H.,
421 Walnut St., Yonkers, N. Y.

МАРІЯ ВАЛЄВСЬКА

СТАРОКРАЄВА АКУШЕРКА
59 Ave. A, (cor. 3rd St.) New York, N.Y.

поручає П. Т. Землячкам свої услуги. Робить також масажі і ставляє баньки.

МАҐІЧНІ ПРИБОРИ, КАРТЯНІ ШТУКИ,

забави домові і театральні. Цінник висилає ся даром. 48-83

S. JANOWSKI,
3104 N. 15th Street,
Philadelphia, Pa.

Пошукую свого брата САВКУ КАНАФАР. Походить з села Гнилчики ніжні, пов. Збараж. Виїхав до Америки тому 14 літ і перебував 2 роки на Гаваях, Н. Й., а відтак виїхав до Ню Йорку і від тоді не знаю де він є. Прошу кого, або хтоб знав де він перебуває, зголоситись на поданому адресу. В нагороді дам $5.00. 56-57

MARY HLADKA,
Box 418, Westbury, L. I., N. Y.

НОВІ ОБРАЗКИ

правдиві фотоґрафічні репродукції з житя ГАРНИХ ЖЕНЩИН чарівних позах, кольорованих відповідно до природи. Висилаємо в звичайних, замкнених пакунках за ціну 50 в маркиях, грошми або чек-ом-ордером.

OWENS PUB. CO., Dept. P.,
152 W. 14th St., New York, N. Y.

ЗНАМЕНИТИЙ ЛІК НА ЖОЛУДОК

На жолудкові недужности Ви потребуєте такого ліку, який би не лише скріпив цілу систему, але щоби і управильнив цілий апарат травленя. Старші люди, особливо, потребують такого скріпителя. Коли Ви маєте апетит, коли маєте запір, язик Вам є покритий від гарячки, часте непритомнє мідиць, або коли терпите на нестравність, то!

СЕВЕРОВА ЖОЛУДКОВА ГОРИЧ

(Severa's Stomach Bitters) поможе Вам, знаменито. Не скоро почуєтеся лікше. Ваш апетит поліпшить ся, запір зступить, нестравність буде усунена а цілий орган травленя буде скріплений.

Сей лік особливо поручаєть ся старим і немічним людям і тим що повертають до здоровля на загальна прочищуючий тонік.

Навіть здорові люди повинні уживати принаймні дозу сего средства. Належить уживати перед їдженем.

На продаж в аптиках. Ціна 75 центів і $1.00. Коли у Вашій стороні ніяко не було сего средства на складі, жадайте, щоб витинар для Вас замовив. А коли він відказав ся, то ми вишлемо Вам се средство по одержаню даровизни.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

Родичі! Читайте „Свободу" і приєднуйте для неї якнайбільше передплатників.

Недужі мущини і женщини
ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА
ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Й МОЖНА НАЙТИ.
І вертайте правом дорогом до доброго здоровя.

PROFESSOR
Dr. ALDEN
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а в вечерами від 6. до 8-мої.
В неділі від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відкаєте ся його опісі. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і вирозадять Вас на добру дорогу до здоровля, вендають Вам терпіня і зсунуть всякі недовкости.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, модерні і електричні апарати. Новомодне уладженє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

— Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через посліщне застосування найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти хоча ліди у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при примінени найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болі в кривах, втрату памяти, биттє серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болі голови, дрощі, пранди, ослаблене членів тіла; болячки, скірні висипки, катар, нечисте Вас горло, болі жолудка і в кривах, болі горла, горлятку, запір, ревматичні болі, прами? Сі що і другі недуги є першою ознакою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Вашу відвідини уповаєть Вас про мої спосібности і вдоволить Вас, бо я можу Вам в скорім часі. Я дічу сам причину недуги а її симптоми зуступають скоро. Пам'ятайте що порада є зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли нуждаєте домочи лікарської. Зволіжте в неділю.

77-89—

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли Ви терпите на нову або застарілу хороб і не дістали жадної помочи у спеціялістів.

Прийдіть до мене — а я доведу до результату

скоро, тревало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мій офіс находить через довгі роки в тім самім будинку. Тимсь задовольна осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзаміняція увеличить Вас, що Ви вступили на дорогу яка веде до здоровля.

Коли Ви терпите

хронічні болі голови, запори голови, пранди, нервність, болі в нирку і хребті, ревматизм в суставах, слабість горла, скірні хвороби, недовкости жолудка і кишок, неврастенії болі, виступи на язику і зубах. Пранди, ломка. Найновійші і признані наукові методи лїченя при застосуванню ЕЛЕКТРИКИ і ВДИХУВАНЯ запевнить Вам до всі часи можливі успіхи.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНІ.—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

СПЕЦІЯЛІСТ
Dr. HANNON, 146 East 14th Street, Найрота Тайтмана Hall
NEW YORK CITY

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділі і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне.

ОСІБНИЙ ПОЧЕКАЛЬНИЙ ПОКІЙ.

ВІЛЬНЕ НА 60 ДНІВ.

Овесна Електричний Пасок

ПРОБНА ОФЕРТА: Пішлїть 25 цент. на мужеський пасок або 40 цент. на женський пасок на оплачене пересилки і т. п. Заплатить $3.85 допист при відорі з почти. Зачніть уживати сейчас і носіть пасок як звазано через 60 днів, а коли опісля будете з него цілковито вдоволені, і щасливі в чудовім поправі Вашого здоровля, коли Ваше серце зазнає відчуття і Ви побачите, що мій пасок зробив Вам більше добра ніж всі медикалії і Ліварські опіки, тоді Ви колиебудь підішлете ще сьмілих, недовмисних людий з вашим знакомими. Коли однак будете невдоволені при кінци 60-ох днів, тоді зверніть пасок сейчас, а до чи я зверну Вам свою Вашу $3.85. Се моя гарантія. Коли Ви мете ревматизм, спинний неврастенія, нервальгія, катар, астму, запалене горла, нервовість, сплину, дисперсію, нестравність, болі голови, бессонність, слабість в кривах, темнотах, запір, сторбутик, ожиреє, пранд, лому, пухлину, вдути нирок і утроби, ослаблені органи, і всякі інші долегливости то я радо дам Вам на дворічну пробу славний Powerful Electric Belt. Чому платите поперше? Чи Вам лікарі не говорили, що наша електрика часто не уміє? Адресуйте:

A. P. OWENS, Dept E., 152 W. 14th St., NEW YORK, N. Y.

DRELICH BROTHERS COMPANY,
352 MONTGOMERY ST. (cor. Monmouth St.), JERSEY CITY, N. J.

Columbia Grafonola

Бан кредит є добрий!
СКЛАД ҐРАМОФОНІВ І РЕКОРДІВ
з найлїпшої фабрики
COLUMBIA GRAPHOPHONE COMPANY
у всяких цінах від $18.00, $30.00 і $45.00.

Також маємо у нашім складі великий вибір рекордів українських, російських, польських, англійських і т. п.

Наш склад є отворений кождого дня від 8. рано до 10. вечер, а в неділі до 3-тої дня.

Д-ри ІВАН СМІТ і К. Д. БІЛИК

ЛІКАРІ УКРАЇНЦІ, СПЕЦІЯЛІСТИ ОПЕРАТОРИ.

827 E. 17th St., New York, N. Y.

ДОКОНУЮТЬ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУЛЯЧИ (Т. С. КИЛУ), ЛІЧАТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НИС, ГОРЛО, УШИ І ЛИНЦІ. НЕДУГИ МУЩИН і ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО ЧАС, ТО НАПИШЕТЬ ЛИСТ І ОПИШЕТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ, ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 17-

Годині урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ЧУДОВИЙ ЛІК!

Нововинайдена патентована масть

SALVA

вироблювана зі сторожавших зіль, вилічила богато людий зі застарілих недуг. Се масть голіть рани від пошесчення, потовчення, всілякі прищі і т. п.

Ось що пише про сю масть Текла Гершик: „Я мала через три роки гнилі рани на руках а моє численне ходженє по ріжних лікарях не придалось на нішо. Аж ся нововинайдена масть мене вилічила до тижня. Її винайшов Українець. Звертайтесь до него в потребі". 47ст60

Ціна сего ліку: малий слій 50 центів, більший $1.00. Пишіть на адресу:

JURKO SAGAN,
414 Queen St., "Wilmington, Del.

ПРИВАТНА КЛІНІКА.

ОСНОВАНА 1881.

137 East 27th Street,
NEW YORK.

между 3-ою і Lexington Ave.

Денні години: від 9-ої рано до 5-ої пополудні; у вівторки і пятниці від 9-ої до 9-ої; в суботи і сьвята від 9-ої до 1-ої.

Лікарі сеї клініки посїдають широкі знаня і многолітну практику в лікуваню хвороб. Все скоре як другі молоді, недосьвідчені доперва практикуючі лікарі.

Вони лічать зі спеціяльною увагою недуги нервів, мирок, мітура, кровя і скіри, але і всї инші хронічні недуги лічать з як найбільшим догадом і успіхом. Операції доконують стисло науковою методою, без болю і небезпеки, і в многих случаях без втрати часу від праці. 40ст77

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

ОСТОРОГА! Ми не маємо філії, а наша адреса є 137 E. 27th St., New York, N.Y.

Сими днями вийшла з друку книжочка про

Митрополита
АНДРІЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Ціна 25 центів.

Сю книжку можна купити у "SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 E. 58th St., New York, N. Y.
Межи 1st Ave. і Avy. A.

Лічать слоїм зі рами мущин, женщин і дітий. Лічать успішно всїх жолудкових, кишок і других внутрішні недуги. Лічать з великим успіхом падачку, ревматизм, рани, лишаї і всї скірні нежиги. Дїйсар сам говорить по українськи.

Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером; як також в неділї і сьвята. Хто не може прийтити потай пише до мене.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ
регулює в 24 годинах
Кожда начинає нанись з Уникайте відробів
MIDY

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялїст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

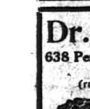

Найдовше істнуючий, найусвідомлїйший і заслугуючий на довіре спеціялїст недуг мужеських, котрий усе своє знанє і довголїтну практику віддає для услуги недужим.

DOCTOR LORENZ
11. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В витниці від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий довго сам студіє і Варшаві, має 28 лїт досьвіду у лїченю. Я лічу ревматизм, прикуваню, говорости, шкрофули, недуги нервових, серця, жолудка, уторбу, нирок, пишок, мікура, шпірц як і всї недуги мущин, сверлячими системою крови. 314 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосість особисто, почтою не лічу. 105—

Години приняти: від 9. рано до 8. веч., а пятниці від 9. до 5. лише, а неділї від 9. до 2.

ДОПИСИ.

3 PITTSFIELD, MASS.

Кацапський пін денунцює Українців.

В тутешний американський часописи „Беркшір Івнінг Іґл" (з дня 17. цьвітня б. р.) я подибав статю про кампанію в справі третої позички свободи. У тій статі є між иншим „пересолена" похвала для кацапського попа Губяка і його „карпаторусских" парохіяків, котрі нібито є дуже ревними американськими патріотами. Редактор названої газети написав те, що йому піп Микола Губяк наплів, і тому я до редактора не маю ніякої претенсії. Не хтів би я зачіпати ся публично і з кацапським попом, як би не отсі слова:

„Отець Губяк — пише „Беркшір Івнінг Іґл" — каже, що в нашім місті є кілька родів Росіян, але не всї вони попирають справу бондів свободи. **Він чув поголоски, що деякі українські Росіяни (Українієц Рошенс) намовляють инших Росіян, аби вони не купували бондів свободи, запевняючи, що її, котрі так зроблять, дострачать гроший на убиване своїх кревних дома.** Він каже, що коли дістане певні вісти щодо сих поголосок, то стане до помочи властям у виловленю тих осіб, котрі роблять такі антипозичкові заяви, бо він є уродженим в Америці горожанином російського походженя, є льояльним для Америки і хоче, щоби такими були також всї прочі Росіяни. Найбільша частина Українців — каже він — не мають ніякої звязи з церквами російсько-православними або з римсько-католицькими. Православні Росіяни відносять ся прихильно до справи купованя бондів і здохочують инших, аби робили таксамо".

Піп Губяк поінформував також читачів названої американської газети, що до православної російської церкви належать Галичани, Карпаторосси, Малороси, Білороси і Великороси.

Я від себе протестую проти такої брехні і проти такої особи, котра сама не знає, що вона є, а хоче когось представити перед чужим народом яко зрадника його держави. Я тут не хочу його чорнити, так як він нас, тільки хочу висказати від себе в імени українського народу, що доносик не писав се з прихильности до американського народу, але зі своєї власної ненависти до українського народу, котрий не хоче ходити до православної церкви і належати до його парафії, але старає ся побудувати свою власну церкву, грецько-католицьку, бо вже навіть куплено площу під сю церкву.

А се, що нібито Українці не хотять купувати бондів свободи і що других до сего намовляють то се негідна брехня! Я сам є нічим наставником у тій фабриці, де працюють Українці, тож знаю дуже добре, що Українці закупили більше бондів позички свободи ніж ви зі своїми кацапами, і Українці не намовляли нікого, щоби не купували бондів, бо український нарід любить свою давну републику і любить американську републику і вірить в її побіду над нелюдським ворогом і помагає сій своїй новій вітчині і буде помагати аж до сьвітлої побіди!

Ми, Українці, ніколи не були прихильниками австрійського цісарства, так як ви російського царизму. Ми всї протестували проти австрійського уряду, що допускав ся безчисленних і ярких насильств над українським народом. Ми все відносили ся ворожо до автократичної Австрії, а що ще гірше ворожо відносили ся до російського царизму, то се тому, що царська Росія ще більше нищила Українців ніж Австрія. Ми не маємо розумно: причини, щоби бути приятелями нотрошебудь з тих держав, які воюють з Америкою. Нас обходить лише демократична Америка, щоби вона виграла війну, і українська республика, бо ми є сини вільного народу і хочемо далї бути вільними, незалежними від жадного царизму чи кайзеризму, так як ви плачете за царем Миколою II.

Тому ми радо помагаємо, як можемо і чим можемо, вільній, свобідній Америці, бажаємо щиро її побіди, бо віримо, що коли Америка побідить, то тоді всї поневолені народи заведуть у себе такі порядки як в Америці, а не такі, які були в Росії за панованя царів, „божих помазанників", за котрих ви ще й нині можете ся і не можете успокоїти ся з жалю за ними.

Ви, видно, не можете дивити ся спокійно на наш нарід, котрого тут є мала горстка і котрий не хоче дати ся вам збаламутити, тому шукаєте причини, щоби на нїм пімститися. Ви мислите, що то в Галичині показували Москалям дорогу та доносити сплетні на Українців і за те брали рублї, і руйнували українські сьвятині і кричали: „Нет Мазепінцов!" Ні! І ще раз: ні! Тут вам така „робота" не вдасть ся. Тут при державній кермі нема царських слуг і посіпаків. Тут вільний і культурний нарід — вас не послухає, бо вже й Американці знають, хто то є Українці, а хто кацапи...

Я ще раз протестую проти таких брудних доносів на наш непозвинний нарід, бо я сам узяв бонд за 100 долярів, а декотрі наші люди забрали і більше бондів, так що загалом тутешні Українці закупили бондів на поверх 2.000 долярів, і ще купують, і кацапів „збітують"!

Я знаю, що вас обійшло... Як батюшка ходив по фабриці і продавав бонди кацапам і казав Українцям купувати бонди від него, то Українці не хотіли взяти від него бондів; вони йому сказали, що забрали бонди від своїх „бодсів" (наставників) і в банку. І так єсть! Мали рацію, бо ми самі знаємо, де бонди купувати — без помочи кацапського попа.

Проч з кацапськими зрадниками! Най жиє независима Україна! Най жиє вільний і незалежний український нарід! Най жиє вільна, свобідна, независима Америка і її славна армія! Най наша нова вітчина віднесе в тій війні сьвітову славну побіду, а Ти, український Народе, зійди ся і запротестуй проти кацапської брехни в тійсамій часописи, котра з несьвідомости впала жертвою лихої і несовісної людини.

Геодозій Спасик.

3 BROOKLYN, N. Y.

Театральне представленє.

Тутешний український аматорський кружок читальні „Просьвіта" устроїв в днях 30. і 31. марта с. р. в гали церкви Сошествія св. Духа представленє Івана Тобилевича, під заголовком „Бондарівна". Драма ся в Бруклині доси ще не була грана, тож на се представленє явило ся як першого так і другого дня гостий поважне число. Поміж учасниками видно було Американців і Поляків, котрі були заінтересовані сею красною штукою.

В сїй драмі виступали слїдуючі аматори: Григорій Бурбулак (староста), Іван Флинта (Чеслав Герцель, прислужник старости), Іван Гунька (Гнат Бондар, старий козак), панна Анна Савіцька (Тетяна, дочка Бондаря), панна Марія Баюр (господиня у Бондаря), Йосиф Шепорак (Тарас, запорожець), Михайло Смілка, (Денис, парубок), панна Анастазія Зварич (Оксана, дівчина Дениса), Володимир Яськевич, і Василь Данчевський (І. і II. запорожець), Григорій Цап і Мирон Корецький (І. і II. подовік), Дмитро Кмита і Петро Кузьма (І. і II. наймит), Павло Шипот (Мордохай, жид).

Перед представленєм аматори відспівали кілька народних пісень, а по скінченю співу тутешний парох, о. Володимир Лотович, привитав зібраних гостий, причім вияснив зміст драми „Бондарівна" і вказав на польський гнет українського народу в давних часах та ярку опіку в теперішних часах.

Опісля відограли аматори представленє, котре випало дуже гарно.

Найлїпше свої ролї відограли: пп. Іван Флинта, Йосиф Шепорак, Іван Гунька і панна Анна Савіцька. Решта аматорів відограли свої ролї добре, з виїмком жида Мордохая, котрий своєї ролї не вмів, а надрабляв більше гестами і мімікою, що дуже разило очи.

По представленю аматори одержали від гостий красний дар, яко нагороду за свою працю, а о. Лотович здожив подяку гостям, заявляючи, що при кінци цьвітня с. р. сей кружок аматорський відограє представленє під заголовком „Замрачений сьвіт".

Чистий дохід з представленя „Бондарівна" призначено на справлене куртини на сцену.

Завримітити тут треба, що драма „Бондарівна", хоч дуже тяжка до виконаня, то однак аматори при помочи п. Йосифа Шепорака відбували всї проби, бо тодішний дякоучитель, Р. Гвоздевич, захоруван на недугу серця і не міг ані одної проби з аматорами зробити. Заслугою аматорів є се, що вони обійшли ся без помочи і свої ролї відограли добре.

Присутний.

3 NEW YORK. N. Y.

Січам з весною.

Основою житя кождої „Січи" є рух. І так як „Січ" має вилічити нашу молодїж з рутенства, з нашої отяжілости, з байдужности і лїнивства, то і розвиватись може вона лише через безперестанний рух. Хай старшина Січий лише через 2—3 тижні занедбає старатись о рух в Січи, а зараз вона почне заспіватись.

Наші „козаки" так і чекають, аби їх лишити в спокою, щоб їх не торкати і не будити з того стану пів-сну, в якім для рутенської душі найприємнїйше. Гнити безчинно, „пуля" трати, по весілях і балях цїлими ночами гуляти, запишись до бестями — отсе є найлюбійший стан нашого правовірного „попака"-Рутенця. Тому власне треба вибирати таку завзяту та енерґічну старшину, яка би тій проклятій рутенській вдачі не потурала, але що хвиля стрисувала нею і побуджувала до житя, до січового руху.

Рух січовий полягає в точнім і постепенім а безперестанним виконуваню средств, що після січових статутів ведуть до осягненя своїх цїлий. Січова старшина не повинна нічого „відкладати на пізнїйше". І тому, вибираючи старшину, не треба дивитись, аби се були люди „заможні", прим. сальоністи і т. п., але треба глядїти і вибирати людий цїкавих, характерних та рухливих.

Провід в січовім житю веде старшина і коли кошовий ледачий, — осаул повинен не оглядатись, а брати ся за дїло; а коли і сей лїнюх, то четар, чи другий член старшини, пильнує, щоби в Січи був рух. Очевидна річ, що кожда Січ мусить мати свій льокаль, то є родного житя. Така вигода не часто зустрічається, тому, сподїваємо численної участи в представленю. Хто буде присутний, специяльно верне до дому здоволений, а хто не прийде з буде жалувати, в такім разі не буде напоминуваний.

КОМІТЕТ.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.
Для ослаблених мущин.
Потребуєте післати нам лише 50 центів.

Осаблені мущини як також нервові, бстанять радикальної і раз на все вилїчені через ужите средства NOVO. Є се, можна сказати, чудове средство, яке вилїчило вже тисячі недужих мущин. Коли Ви є недужі, коли додатає Вам нервове ослаблене, коли утрачаєш смак, коли маєте мелянхолію, ослабі руки і ноги, біль голови, запір, диспепсію, слабість нирок або инші недуги каналу урининого, неприємні сни, боюшь стрічатись з людьми, не є роблять друґі, то вистарчає у здоровлеї при помочи средства NOVO. Се средство в розмірю коротких часів робить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете вовні уживати всякої приємности житя. На доказ і для переконаня Вас о сім, що NOVO средство се дійсно здїйсне, вишлемо Вам ДАРОМ пробу сього средства, що Вам вистане на 15 днів, якщо пришлете нам свою адресу і ім'я, як також 50 центів в почтових марках або готівкою на оплату почтової пересилки і опакованя. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала проба начала, але комплетний запас, вистарчаючий на 15 днів, який може часто вистарчає за лїченє. Оферта є важна лише на ограничений час. Пишіть до нас безпроволочно, надмінюючи часопись, в якій ви читаєте оголошенє, а ми вишлемо Вам обіцяне средство. 115с—

NOVO COMPANY, Dept. 23,
Box 4000, Philadelphia, Pa.

„МІСІОНАР"

се одинокий (єдиний) на цїлу сьвобну Україну — український католицький місячник.

МІСІОНАР — се орган таких релїґійних католицьких братств як „Апостольство Молитви" і „Бр-во Найсьвятїйших Тайн".

МІСІОНАР — учить віри, заціплює здоровя, католицьку мораль серед нашого народу.

МІСІОНАР — гляди оплює ся ТРИЦЯТЬ ТРОМА ХЛОПЦЯМИ-СИРОТАМИ, будучими місіонарями.

МІСІОНАР — коштує лише 50 центів на рік — і то за 36 сторінок що місяця, або за 432 сторінки за рік.

ЧИ ВИ ВЖЕ КОЛИ ЧИТАЛИ „МІСІОНАРЯ"? ЧИ ЗНАЄТЕ, ЩО ТАКЕ ПИСЬМО ВИХОДИТЬ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ?

Пришліть 6 цнт. марками, то дістанете одни число, а потім схочете то вришлете решту; а ні то ми не будемо гнївати ся. АБО ПРИШЛЯТЬ 50 ЦНТ. МАРКАМИ АБО МОНЕЙ ОРДЕРОМ НА ЦІЛИЙ РІК — ТО ЩО МІСЯЦЯ ДІСТАНЕТЕ КНИЖОЧКУ З КРАСНИМ НАБОЖНИМ ЧИТАНЄМ. Замовіть „Місіонар" собі і свому приятелеви. 23—

Пишіть до:

"MISSIONARY"
818 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Будьте самі їздцем

Без згляду на те, що війна принесе — борбу чи мир, купіть собі біцикль зв. RANGER а все будете на час чи при роботі, чи до церкви, чи на стрічи з приятелем, дівчиною або при відвідинах свояків. Їздіть біциклем з роботи, підчас коли другі ждуть на стрітками або їдуть біциклем.

Виберіть собі з 44 відмінних моделів, кольорів, розмірів біциклів марки "RANGER". Всї ті біциклї є представлені в наших цїнниках в натуральних кольорах. Найбільший вибір біциклів в сьвітї. ПО ФАБРИЧНИХ ЦІНАХ, від $15.75 почавши.

30 ДНІВ ДЛЯ ОДОБРЕНЯ КУПНА.

Ми вишлемо Вам "RANGER" біциклї який самі виберете, І ОПЛАТИМО ПЕРЕСИЛКУ ФРЕЙТУ АЖ ДО ВАШОГО МІСТА, даючи Вам 30 днів часу на випробоване його дійсної вартости. Ся проба є на наш коштъ.

Се є Arch Frame Ranger Model. Один зі славних '44'

ГУМА, лямпки, колеса, частини і прибори по половині звич. цїн

НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШИЙ

але вишліть понищайший купон ще нині по наш новий великий катальоґ, по фабричну цїну і дозвіл на тривайтидневу пробу.

MEAD CYCLE CO., Chicago, Dept. 19-C.

ВИТНІТЬ СЕЙ КУПОН І ВИШЛЯТЬ ЩЕ НИНІ!

Mead Cycle Company, Dept. 19—C, Chicago, Ill. — Прошу прислати мені Ваш великий катальоґ біциклів по фабричній цїні і на 30-дневну пробу Вами предложену.

Імя .....

улиця ..... місцевість ..... Стейт .....

• ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ВИРІЖТЕ СЕ ОГОЛОШЕНЄ АБО ЗАПИШІТЬ СОБІ АДРЕСУ.

Школи не можете знати, які клопоти Вас можуть стрінути, або коли буде Вам потрібно доброго і сумлїнного АДВОКАТА

Herman Turkel 200 Broadway, New York, N. Y.

второго офіси находять ся під ч. 55 Grand St., Jersey City, N. J.

кінчив школи в краю а опісля здав тут іспити адвокатські, є Вашим родимцем, поступить з Вами чесно і розмовить ся з Вами Вашою власною мовою. — Заступає справи у всїх судах. Удавайте ся до него також в справах для полагодженя якимсьбудь краєвих інтересів. Прийдіть особисто, напишіть лист або телефонуйте. Два телефони: Cortland 4895-1 4896. 51вс62

Богато людий недужих. Чому? Бо не зовсїм правильно вилїчені.

Dr. S. P. MANSHIP

дасть пораду для Вашого здоровля таку, як потреба вимагає.

Ми лїчимо успішно всї хронічні, нервові, кровні, нашкірні і инші недуги.

Ми примінюємо найновійші методи лїченя, які сверо і певно Вас вилїчать.

МИ НЕ ЛЇЧИМО, ЯК ПІЗНАЄМО, ЩО ХОРИЙ Є НЕ ДО ВИЛЇЧЕНЯ.

В нашім офісї лїчимо мужескі і женскі недуги при 20-лїтній досьвідї і при помочи всїх засобів. Лїчимо при помочи електрики і механічних приладів, котрі мають признане військових лїкарів і то є наша спеціяльність при лїченю всїх недуг.

Говоримо Вашою мовою

Prof. Dr. MANSHIP
НАСЛЇДНИК проф. Dr. SLOAN-A
СПЕЦІЯЛІСТ

Напроти склепу Kaufman Baers
PITTSBURGH, PA.

108 SIXTH AVENUE,
ГОДИНИ ОФІСОВІ: Щодня від 9. рано до 8. веч.; неділї від 9.30 до 1-ої в полуд.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хороба, без ріжниці як довго і якар не міг Вас вилїчити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПОЛІПШУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.

Віддаль або брак гроший най не встримує Вас. Богаті як і бідні однакого користають з моєї. Є я найсьвідомійший в Пітсбурґскій спеціялїст і лїчу мущин вже від богатьох лїт. Маю найлїпше заосмотрене бюро, вказуючи X-Рей машину, через котру можу Вас перевглянути, як через скляно. Маю власний департамент дроґерії, де знаходять ся тутешні і імпортовані лїкарства. НЕ НАДУМУЙТЕ СЯ, але зараз прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна лїкарка переводив Вас, що я кому дав Вас проби. — Пересилаю спеціяльні ліки на хороби крови і лїчу слабости в протягу кількох днів. Я вилїчив тисячі випадків слабости мущин, хороби сверці, ревматизм, хороби жолудка і уторби, сверблячки, гемороїди і всї хронічні слабости. 53ст65

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Prof. Dr. H. G. Baer,
311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.
НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошенє і принесіть його зі собою.

ПОЗІР.

ВИНАХІДНИКИ

Читальнем, що 3 нагороди для трафних винахідників є визначені через воючої алянтської краї, а се:
1) $500.000 за ПРИЛАД ПРОТИ ТОРПЕД,
2) $10.000 за штучну РУКУ МЕХАНІЧНУ,
3) $10.000 (2000 фунтів) за ШТУЧНУ РУКУ.

Наша кольорована ліста ВИНАХОДІВ ВОЄННИХ, заключаюча 38 поступаючих винаходів, шістнаї висилає ДАРОМ кождому питачеви сеї часописи. Пишіть сейчас, поки заліс вистарчить, до найбільшої української фірми патентової:

EDISON PATENT CO.
INC. (SW.) 256 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
(З фірмою тої самої назви не маємо нічого спільного).

БАДАНЕ І ПОРАДА ДАРОМ!

Др. СПІЛЛІНГЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високо цїни за своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЄ, що ностарші недугу можуть бути вилїчені без ужитя жиючобуть ЛІКІВ при помочи електричних проривів. Рівночасно в багато таких случаях, які передтим вимагали операції, можна лиці вилїчитись цїлком лише тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і обсьвідати апарат внутренности людського тїла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу виробити сторі електричного сьвітла в тїло і лїкувати ними заразливі бацилї, які є причиною всїх недуг і людських нещасьтий. Той спосіб лїченя є не тільки новійший, але дїйсно прямий і дуже корисний для кожного пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилїчимого, не підпимаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: вівторок і четвер від 9. рано до 8. вечер, в понедїлок, середу, пятницю і суботу від 9. до 12 в полудне, а в недїлї від 9. до 11. в полудне.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНГЕР,
158 E. 18th St., New York City.
каждому стації елевейтер 3-ої авенї і Субрею.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОЗІР!
ТІЛЬКИ $3.00 ЗАДАТКУ!

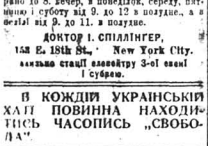

Набудь до свого дому сей елегантний маґнетний Ґрафоньо, до котрого цїлком ДАРОМ отримаєш 300 голок, на 10 лїт ґваранцию і 18 пісень лише вимірених.

Ще не вмерла Україна,
Веселина,
Дайже Боже добрий час.
Не сам же я ожевив ся.
Зелененький барвиночку,
Спать мені не хочеть ся.
Ой, у поля широченько.
Та вона при нікому.
Родимий краю.
Рідна мова.
Сотьбаня.
Ой Дністуне.
Нерозвинець.
Вієть вітри.
Сидить голуб.
Пишний чумак.

Трафоньо має дуже добру машину, котра співає і грає голосно і чисто. Всї части машини є грубо обкладані. По отримаю машини і всїх приборів до неї належачих. Ви заплатите решту належитости в сумі $12.00.

MELROSE GRAFONOLA CO.,
532d Melrose Ave., New York, N.Y.

ДО ХОРИХ ЛЮДИ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю
поручає всїм терпячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.

ЛЇЧИТЬ З НАЙЛЇПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВОЛЯ-НЕДОМАГАНЬ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНИ, РІЖНІ ЗАРОСНЕ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛЇПОЇ КИШКИ І Т. Д. 106—

Доводує всїлякі найтяжші операції тілом, мощним і дїтий у своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльно як не ти пропускну при помочи спеціяліста з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай пише листовно з поданим докладним опісом недуги, а дістане совітку і докладну пораду.

На відповідь залучіть поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG
204 2nd Ave., (між 12 а 13 ул.)
New York City.

Годинн офісові: щоденно від 8-41 рано до 8-61 вечер.

Телефон: 1893 Stuyvesant.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

В школах в Коннектикут заборонена також українська мова.

На запит редакції „Свободи", чи українська мова є також заборонена і в парохіяльних школах в Коннектикут, стейтовий комісар осьвіти в Гартфорд заявляє: „Уживане якоїнебудь иншої мови, крім анґлійської, в початкових висших школах, чи то публичних чи приватних, є тепер заборонене на основі проклямації ґубернатора. Се відносить ся також до парохіяльних шкіл, де уживане української мови є заборонене". — Сей закон входить в житє з днем 1. липня 1918 року.

Оберучев оправдує Раду за заключене мира.

(Специяльно до „Свободи").

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 17, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Константин Оберучев, комендант київського військового округа за часів російського тимчасового правительства Львова і Керенського, говорячи минувшого четверга (16. V.) вечером на вічу в Кутер Юніон сали в Ню Йорку, заявив, що Українська Центральна Рада є оправдана, коли заключила мир з центральними державами. „Коли наордні комісарі — казав генерал Оберучев — думали штиками „самовизначати" Україну по большевицькому шабльону, то Україна, яка хотіла бути частию російської федерації, оголосила себе цїлком независимою і з тих причин була змушена тоді заключити сепаратний мир з центральними державами. Україна мусїла обстоювати свою независимість і право на самовизначенє від нових насильників, які зродили ся на розвалинах царської власти. І коли задля того мира зродили ся деякі нещасні результати для прочої Росії і для держав алянтів, то вся вина і вся відвічальність за се перед людством і перед історією паде не на Україну, а на тих немногих осіб, які дематоґічним способом опанували хвилево масами і спричинили такі обставини, які довели Україну до конечности заключеня мира, мира сепаратного. Україна і її провідники зробили те, що були змушені зробити для спасеня своєї вітчини і свого народу перед петербурськими большевиками". — Говорячи про Українську Центральну Раду, яко політичну інституцію, генерал Оберучев сказав, що безпідставно було закидати їй буржуазність, бо вона була вибрана на найдемократичнїйших основах, о скільки на се позволяв воєнний час. Рада скликувала всякі народні з'їзди, а її з'їзди оставляли її своїх виборних заступників.

Семешко їде в Америку.

Звісний нашим читачам зі своєї кирипної роботи Григорій Філіпович Сімашко Семешко Голота, їде знова до Америки — як доносить скрентоньска „Народна Воля". — В листі, писаним 30. марта до „Народної Волї", Семешко заповідає, що за два тижні виїзджає. Тут він задумав їздити по вічах і яко „очевидець" розповідати нашим людям про революцію на Україні. „Народна Воля" вже заздалегідь приготовляє добрий ґрунт для дорогого гостя... З приводу того і ми скажемо пару слів про пана Семешка. Семешко виїхав в липни 1917 року з Америки „на Україну". Так бодай казав, що їде на Україну, але в дїйсности задержав ся у Владивостоці, де працював у кадетській, ворожій Українцям ґазеті „Далекая Окраина". Українські часописи із Зеленого Клина не занотували ані одного случаю, де би Семешко хоч раз виступив публично яко Українець. Семешко отже не брав найменшої участи у українськім житю на далекій Сибіри; противно, він занимав ся ще денунціованєм тамошних дїяльних Українців перед російськими властями. Длятого в суспільнім житю чесної української іміґрації у Злучених державах і Канаді він не повинен мати місця. Про революцію на Україні він не може говорити, бо там він не був.

Конферс скликує конвенцію.

Самуїл Ґомперс, предсїдатель Американської Федерації Праці оповістив, що на 10. червня б. р. скликуєть ся до Ст. Пол, Мінесота, конвенцію сеї організації. Конвенція має обговорити і приняти пляни поліпшеня робітничих услівий у Злучених Державах.

Закон про неробів у Ню Йорку.

Нюйорський ґубернатор підписав проект посла Робінсона, що всї фізично здібні мущини від 18 до 50 лїт житя мусять реґулярно працювати в якійсь законно дозволеній, корисній і признаній галузи промислу або торговлї аж до кінця війни. Закон вийде в житє з днем, який означить ґубернатор у своїй проклямації. Мущини, які будуть волечитись по улицях, по коршмах, зелїзничих стациях, в „пулярмах" при білярді, по готелях, склепах і инших місцях нарушать закон і за се будуть карані грівною 100 долярів або 3-місячним арештом, або обома карами разом. Зпід закону є увільнені лише студенти і страйкуючі робітники. Непрацюючі особи, які будуть боронитись тим, що вони мають досить засобів на своє удержанє, не є виняті зпід закона.

Помер редактор нюйорського „Геральд-у".

У Франції, в місцевости Беле недалеко Парижа, помер у 77-им році житя Джеймс Гордон Беннет, властитель і редактор нюйоркських часописий „Геральд" і „Івнінґ Телеґрам".

Зі смертию Джеймса Гордон Беннетта, американський, а також европейські журналісти тратять одного з найвидатнїйших своїх членів. В рядах журналістів він занимав поважне і дуже впливове становище. Задяки своїм журналїстичним здібностям, його часопись „Геральд", яка виходить рівночасно в Ню Йорку і Парижи, а час від часу і в Лондонї, здобула собі репутацію найповажнїйшої часописи в політичнім і журналїстичнім сьвітї. Майже всї сьвітові політики і учені, наукові і політичні інституциї сьвіта передплачують „Геральд-а". Журналїсти завдячують йому богато добрих реформ в области журналїзму, головно в критицї. Головною методою в якійнебудь критицї Беннетта був сатиричний гумор, оснований по найбільшій части на всякого рода ілюзіях та видумках. У-міа він видумку вбрати в форму правди і в той спосіб давав читачам нагоду догадувати ся, які були би наслїдки на случай, коли би справдї дане уроєнє стало ся дїйсностию. Один такий хитрий спосіб критики ми тут наведемо. В 1870-тих роках міська адміністрація в Ню Йорку була дуже недбала. Місто було занечищене, промисл і торговля дуже підупали, люди ходили без працї і многі умирали з голоду. Але найголовнїйше було те, що в Центральнім парку було богато диких звірят, а не було сильних кліток для них, і сї звірята кождої хвилї могли вирватя ся з парку в місто і пожерти богато людий. Критиковане міської управи мало помагало. А Беннетт мав трохи людську вдачу і, бачучи як многі робітники ходять голодні без працї, потвирав власним коштом кільканайцять кухонь, де годував даром сотки бідних людий аж доки не поліпшив ся промисл і вони пійшли до працї. Але зі справою звірят в парку ніяк не можна було порадити. Тому Беннетт пустив ся на дуже брехливий, але успішний крок. Одного понедїлка 1875 року рано в „Геральдї" появила ся на цїлу сторону сензаційна новинка: вчера вечером всї звірята вирвали ся з парку і бувшують по улицях міста, вбиваючи і пожираючи людий; полїція і військо не можуть дати собі ради; богато людий вже впало жертвою розбішеної дичини. — Прочитавши такий наголовок, кождий читав цїлу новинку, яка була поміщена дрібним і битим друком. Ніхто не кинув ґазети з рук, аж доки не прочитав цїлу новинку, на що треба було посьвятити що найменьше одну годину часу. Прочитавши кілька початкових рядків, майже кождий сказав собі, що „вин до роботи не пійду". Матери не пісали дїтий до школи, бо боялн ся, аби звірята їх не пожерли. Що більше; богато міських урядників не прийшло до канцелярії, бо також боялн ся звірят. Одним словом — жите на улицях Ню Йорку завмерло. А на редакційній сторонї „Геральда" були написані отсї слова: Новинка на першій сторонї є неправдива, се видумка; але припустим, що таке може колись стати ся, то що тоді буде? А воно може стати ся, бо кліткн, де уміщено звірят, є заслабі, аби оперти ся силї тіла диких львів і тиґрів. — В кілька тижнїв по надурковано сих слів міська управа подбала вже про сильні кліткн для звірят.

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

Новий закон в Ню Джерзи.

Для лїпшої контролї над промисловими заводами в Ню Джерзи, стейтові власти видали розпорядженє, що кождий чоловік, без ріжниці, чи він працює на ріли, чи в фабрицї, чи в бюрі — мусить мати робітничу карту. Сей закон входить в житє з днем 1. червня 1918 року. Такі карти видають міські або стейтові бюра працї. На такій карті працьодавець має записати робітникови, як довго він працював або працює у нього; має подати свою опінію про фахові здібности, а також задля яких причин опустив працю. Цїлою сїм карт має бути зменьшене числа так-званих вандрівних робітників, які не можуть осісти на одним місци через кілька днїв, але з дня на день зміняють роботу і місце побуту. Проект про заведенє таких карт піддали фабрикантам і ґубернатор апробував його разом з комісаром працї. Крім того видано розпорядженє, що всї працьодавці, потребуючі робітників, мають вносити свої оферти до робітничих бюр, а сї, видаючи робітникам карти, вкажуть, хто і де потребує їх помочи.

В Монт Вернон заборонено Герстові ґазети.

Міська рада в Монт Вернон, Ню Йорк, 7 голосами проти 3 ухвалила заборонити продажу і поширюванє всїх нїмецьких ґазет в місті. Рівночасно заборонено продавати дві часописи анґлійські з Ню Йорку: „Америкен" і „Джорнал", які видає Вілїям Рандольф Герст. Хто нарушить сю ухвалу, той буде каранний 6-місячним арештом або 500 долярową грівною, або

Місцевости, де нема Нїмців.

В стейтї Індіяна є лише дві місцевости з 5-тисячним населенєм, де нема ворожих чужинців, а се Гортфорд Сїти і Кравфордсвіл. В цїлім стейтї на 2,725,000 душ населеня зареґстровано 10.849 ворожих чужинців.

Конвенція Пенсильванійської діоцезії протестантсько-епіскоп. церкви заявила ся 178 голосами проти 31 за цїлковитою і безпровідочною прогібицією на протяг війни, виключаючи лише сьвято-тайне вино.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Н. К., Дерби Конн. — Ви не є перші, що звертаєте ся до нас в справі видавництва ґазети „Іскра". Богато людий нарікає на те, що пісали до адміністрациї сеї „Іскри" свою передплату, а ґазета до них не приходить. Просите нас, аби ми остерегли наш нарід перед несовісними людьми, котрі натягають легковірних людий. Що-ж тут поможе осторога? От і Ви самі пісали на адресу „Іскри" $1.00 і дістали за сї гроші всього три числа сеї ґазети. Чомуж Ви не сказали приславти собі одно число на пробу, а відтак не пісали примірем 25 центів, але цїлого долара? Кажете, що в тій ґазетї „не було нїчого цїкавого, тільки насьмішки на чеських провідників У. Н. Союза і самі дурнички". Дивне диво, що Ви того всього не бачили тоді, коли посилали гроші на сю — як Ви кажете — „пиматку" Ваш доляр, очевидно, пропав, як „пес на ярмарку", а се нехай буде для Вас наукою на будуче.

Департамент скарбу у Вашінґтонї.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

ЩАДІТЬ І ВИПОЗИЧАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ ВУЙКОВИ СЕМОВИ

Він потребує їх сейчас!

Ви будете потребувати їх по війнї!

КУПУЙТЕ

Воєнні щадничі марки забезпечені правительством Злучених Держав.

Вони приносять 4% провізії, а відсотки обчисляють ся що чверть року.

Можете розпочати ДВАЦЇЯТЬ ПЯТЬМА ЦЕНТАМИ, купуючи щадничу марку Злучених Держав.

Ваш почтмайстер, ваш банкир, ваш ґазетяр і многі купецькі аґенції пояснять вам сю справу як найдокладнїйше. ЗАЙДІТЬ ДО НИХ І ПОСПИТАЙТЕ!

Се ваш обовязок!
Се виратує многим житє!
Се виграє теперішну війну!

Др. Еміль Анхель український дентист

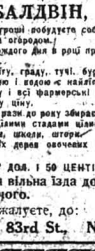

19½ 1st Ave., NEW YORK, N. Y.
corner 3rd Street.

виробляє штучні зуби, котрі виглядають як власні. Вириває зуби без болю. Роботи ґарантована. Ціни умірковані.

Годинн: від 10. рано до 9. веч., крім пятниці; в недїлї від 10. до 2. полуд.

ОТВОРЕНЄ КОЛЬОНІЇ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

В ЕЛЬБЕРТА, повіт БАЛДВІН, АЛЯБАМА.

ТАМ

де за такі гроші побудуєте собі гарний дім з вічно цвитучим огородом.
де мійнє кождого дня в році працює ся від здорового підсонця.
де нема снїгу, граду, тучі, бурі, злинних днів, де зелїзницю і водою є найлїпший транспорт.
де Ви зможу і всї фармерські продукти продасте за найвисшу цїну.
де два—три рази до року збирасте з того самого поля, де худоба цїлими стадами цїлий рік пасе ся.
де є школи, школи, школи.
де сади всїх дерев овочевих приносять Вам грубі зиски.

МАЛА ВПЛАТА А РЕШТА ПО 7 ДОЛ. І 50 ЦЕНТІВ МІСЯЧНО.

Памятайте, що дня 20-го мая вільна їзда до Алябами для купуючого.

Голосіть ся завчасу, бо пожалуєте, до:

HR. KURDYDYK, 216 E. 83rd St., New York City.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

НЕЧУВАЛА НОВІСТЬ НА СОБОРНІЙ УКРАЇНІ.

В честь і на славу повсталої нашої української держави, вже вийшли ІСТОРИЧНІ ОБРАЗИ УКРАЇНСЬКИХ ВОЛОДАРІВ ТА НАЙВИЗНАЧНІЙШИХ МУЖІВ.

Такого кольорового обору найславнїйших українських діячів на поли народнім та церковнім нїхто ще не видив. Се, тобто містить в собі 55 ОСІБ і 22 ВАЖНІЙШИХ ПОДІЙ, а се для виявлене чудне, артистичне і незвичайно принадне — В 10 КРАСКАХ і ЗОЛОТІ. Розмір величезний, 20x35 дюймів. В хронологічнім порядку представлені ВСІ ДИНАСТІЇ: київська, галицька, волинська, литовська і Гетьманщина.

Кождий Українець вичитає з него ВЕЛИЧ і БУВШУ СЛАВУ РІДНОГО НАРОДУ. Тому кождий Українець, з патріотичного обовязку і з пошанови задля свойого, ПОВИНЕН ТАКИЙ ОБРАЗ НАБУТИ. Він повинен показати ся в кождій домі, гаї і школі. Він ілюстрить ПІЗНАНЄ РІДНОЇ ІСТОРІЇ, ДЕРЖАВНОГО І НАРОДНОГО ЖИТЯ. Тільки здобуване красного вінєтки; не середнї, даже Сїм, подальши, лаври, гербы, гетьманські булави, гальмі, сонце, пісателї державні; по боках представлені подїї історичні.

МИМО ВЕЛЬКИЙ КОШТОВНОГО НАКЛАДУ репродукції оригінал в теперішний часи, ЦІНА СИХ ОБРАЗІВ є ДУЖЕ УМІРКОВАНА — ПО $1.75 ЗА ПРИМІРНИК, ВЛАЧАЮЧИ В ТО ПОЧТОВУ ПЕРЕСИЛКУ. Чужинцям не забезпечувати ся тим чудовим твором і навіть відкрити до 25.00 за примірник, не в безмаж, ЩОБИ СЇ ОБРАЗИ РОЗІЙШЛИ СЯ НА ХОСЕН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПО ЦІЛІМ СВІТЇ, і тому так дешево продаю їх.

Замовлення і гроші прошу висилати на адресу:

JOHN POROLAK, 30 JEFFERSON ST., HARTFORD, CONN.

Через довгі роки, українські робітники (самі мущини) приходили до його приватного офісу.

ЛИШЕ ДЛЯ МУЩИНИ

Я є спеціяліст від всїх особистих недуг, як рани, гемороїди і т. и. Кровяні недуги (у мущин), недуги крови, черви, мізера і дрожи-заразливі. Нервовий і ґрубий вигляд. Не можете бути ґрубим і рад. Ріжні ґрубі і ґрубі виглядають